שבועספורט

מעריב

טור ראשון

1986

העולם עודנו חוגג את השנה החדשה. בעוד יום יומיים – שוב עסקים, כרגיל. ב־1986 ננסה לשכוח את הימים הרי האסון של 1985, במיוחד את האירועים הטראגיים של בריסל, את רעידות האדמה במכסיקו ואת הילדה הקטנה והאמיצה בקולומביה, שניספתה בעקבות התפרצות הר הגעש שם.

ב־1986 יתמקד עולם הספורט באירוע החשוב ביותר שלו: שלב הגמר של הגביע העולמי בכדורגל. מיליוני זוגות עיניים יעקבו אחרי מבצעי כדורגלני 24 המדינות שהגיעו לגמר. ישראל, כידוע, לא תהיה מיוצגת. אבל ההצגה, קרוב לוודאי, תימשך.

מישל פלאטיני הוא הכדורגלן הנבחר לשנת 1985. האם יחזיק מעמד גם בשנה הבאה? – או אולי יפנה את הזירה לכוכב־על חדש שיתגלה במשחקי מכסיקו 86'. ואין ספק שמכסיקו תספק לנו כמה וכמה גיבורים.

ב־1986 שוב יסתערו הספורטאים על שיאים והישגים חדשים. לוח השיאים „יתכופף" פה ושם. מטבעו – אין הספורט קופא על שמריו. ב־1985 הוכנע מחסום 6 המטרים בקפיצה במוט. 1986 עשויה להיות השנה של הקופצים לרוחק. ה־8.90 של בוב בימון מחזיק מעמד ממכסיקו 1968, ואולי רק שם אפשר להגיע ל־9 מטרים?

השער של „שבועספורט" מוקדש לשנת 1986. בחרנו אותו מתוך לוח השנה החדש שמפרסמת חברת „אדידאס".

הנושאים המרכזיים בגליון זה: מאמציו של ח"כ פנחס גולדשטיין להיות „המפייס הלאומי" בספורט; מבט על טורניר הנוער הבינלאומי בכדורגל; סיפורו של הכדורגלן־להשכיר נסים כהן (כיום בבני־יהודה); כדורגלן הפועל ת"א אלי כהן נמצא השבוע על הכוונת של ארז קופמן; המדורים הקבועים לרכב, B.M.X, טוטו וכדורסל.

1986. שתהיה לנו שנת־ספורט טובה.

שבועספורט

עורכים:
אלכס דורון
משה לדר

צלם: עדי אבישי

עיצוב גרפי: שפי דגן

מודעות: גילה שניידר
טלפון: (03)439442

כותבים

ערב נעים

שמחתי לקחת חלק ולהשתתף בטקס בחירת „ספורטאי השנה" מטעם „מעריב", שנערך זו השנה ה־27 לזכרו של אהרון קלאוס ז"ל.

ברצוני להודות לכם על ערב נעים, מהנה ומרשים, אשר העלה את יוקרת עתונכם בכלל ומדור הספורט שלו בפרט.

רי"ם — פנחס גולדשטיין, חי"כ

יוסל'ה מדבר?

מאמן הנבחרת הלאומית אמנם שפך את ליבו בשיחה עם צבי קופמן („יוסל'ה מדבר", „שבועספורט" מס.5), אך לדעתי הוא לא אמר את כל אשר על ליבו. כמאמן שרוצה „להיות בסדר" עם כולם, הוא החליט להיות ג'נטלמן עד הסוף, אמר אולי כמה מלים על זה או ..זה, אך בסך הכל לא אמר הרבה.

לו אני במקומו – הייתי עולה בכולי־רוזרים על כל הגורמים שניסו להפריע לעבודת הנבחרת הלאומית, ואמצעי התקשורת לא היו יוצאים מכלל זה. במדינה שבה אין לכדורגלני הייצוג שלה חינוך מינימאלי – תולים את האשם במאמן. הוא לא נשלח לנבחרת מטעם משרד החינוך. הוא בא לאמן. את החינוך צריכים השחקנים לקבל בבית ובאגודה. גם אמצעי התקשורת היו צריכים לגלות יותר הבנה לעבודתו של המאמן. לא כל כשלון ספורטיבי – הוא כשלון של המאמן. יש עשרות גורמים סביבתיים לכשלון ספורטיבי. ובכלל, מה זה כשלון ספורטיבי? אסון?

בסך הכל מתמודדות איקס נבחרות על 24 מקומות בגמר העולמי. האם העובדה שהולנד החמיצה את העלייה לגמר בגלל שער שספגה בדקות הסיום, גורעת מיוקרתה? ישראל יכולה להתנחם בעובדה שעוד כמה נבחרות טובות ממנה ייעדרו מהגמר במכסיקו. שלב הגמר אינו ספורטיבי. הוא פוליטי ונועד לספק את צרכי היבשות השונות. איתרע מזלנו ובמסע הנדודים היו עמנו אלי אוחנה, שהוריד אותנו עם 10 שחקנים ובוני גינזבורג שספג שערים טפשיים בניו־זילנד.

יוסל'ה אשם?

רחובות — אילן גטניו

אלון עוד יחזור

קראתי ב„שבועספורט" מס.5 את הרשימה על אלון קפלן, הכדורגלן שחזר בתשובה. אינני מתייחס לצעדו של אלון ואיני בא לשפוט. מה שהתברר לי מתוך הכתבה של מאיר ריפמן הוא שאלון טרם ניתק עצמו סופית מהמשחק שהיה חלק בלתי נפרד בחייו עד לפני תקופה קצרה.

יש לי הרגשה שאלון לא אמר את המלה האחרונה ואם איזו קבוצה של אליצור תרצה בשירותיו – יחזור אל המשחק.

תל־אביב — יצחק שמר

עונת המירוצים

הננו מברכים על מדור הרכב בעתונכם ומקווים שבתחילת עונת המירוצים באשקלון, בפסח הקרוב, תמשיכו לסקר בצורה עניינית, צבעונית ורחבה את התחרויות. מדי שבוע אנו נהנים לקרוא ב„שבועספורט" את סיפורי הנהגים המפורסמים בעולם המירוצים.

אשקלון — קבוצת קוראים

למה רק 11?

פעמיים הצלחתי, בעזרת הצעותיו של נועם בן־ישראל, לנחש 11 משחקים ב„טוטו". שאלתי: מר בן־ישראל הרי נחשב למומחה במקצועו. מדוע אם כן איני מצליח להתקרב לתחום 12 או 13 המשחקים?

תל־אביב — יחזקאל שיר

★ נועם בן־ישראל משיב: לו ניחשתי בכל שבוע 13 משחקים – בוודאי שלא הייתי משיא עצות לאחרים. הצעותי מבוססות על שיטות מסויימות, שנבחרו על־ידי, ומטרתן לסייע בידי המנחש להימצא בסבך הטורים הנראים לכאורה מסובכים.

רגליים להשכרה

נסים כהן. נכון לעכשיו הוא מופיע במדי בני־יהודה. תחנות קודמות: מכבי הרצליה, מכבי פתח־תקוה, בית"ר ת"א, עשה נסיון להתאקלם בצרפת – התגעגע הביתה אחרי זמן קצר. יודע שהנצחון על מכבי חיפה בשבת הוא חזיון חולף, שחשוב לו בחיים: כסף, לא היתה לו בעייה עם זה שגניש הפך אותו לרכוש־פרטי. העיקר שהמשכורת תגיע בזמן. כשיגיע לגיל הזהב – לא רוצה שיעשו לו „טלתרום".

אבי מור

בסיום משחק הנצחון על מכבי חיפה בשכונה (1–0), היה ניסים כהן בעננים. הנצחון הכניס את האוהדים של בני־יהודה לאקסטזה. ניסים קיבל מהם זרמים מגנטיים. הוא רץ לעבר הר־הגעש האנושי והניף את ידו מעלה. הרגע הזה היה רגע של נצחון נטו. ניסים כהן, „נולד" מחדש בשכונת־התקווה. אחרי כמה שנים בקבוצה משעממת וחסרת כל אמביציות כמו בית"ר ת"א, הוא מצא את עצמו מושך את הזוהכים של בני־יהודה לעבר הפסגה. הוא עדיין לא יודע איך להסתדר עם הסיפור הזה.

לפני שבע שנים הוא עזב את הפריפריה הקטנה של הרצליה. משם לקחו אותו ישר לצרפת. איש עסקים ממולח הרגיש שיש כאן מכרה־זהב של כשרון. ניסים כהן היה נאיבי. הוא נסע לצרפת. שבוע של שהייה ב"שאנז אליזה" הספיק לו כדי להבין שצרפת גדולה על המידות שלו. היו לכך כמה גורמים. ניסים הוא טיפוס ביתי. הוא אוהב את הבית. הוא לא יכול להיות רחוק מהמשפחה והחברים, אפילו במחיר של קריירה סולו. גם נושא הכשרות והדת, לא יכול להתממש בריבקריירה. ניסים לקח את החפצים, עלה על המטוס הראשון וחזר לכדורגל הישראלי. זמן קצר אחר כך, מכבי פ"ת אספה אותו במהירות לחיקה.

ניסים כהן הוא סיפור של כוכב. מהרגע הראשון שליטף את הכדור, היה ברור שרק עניין של זמן מונע ממנו להפוך ל"סטאר". ההתחלה לא היתה קלה מבחינתו. בתא המשפחתי שומר המצוות, לא היו מוכנים שהנער במקום לעסוק בכתבי קודש, ילך ויבזבז את הזמן על משחק טיפשי. ועוד בשבת. האבא תירגם את ההתנגדות הזו למכות. ניסים לא ויתר. גם האבא. צעקות, מכות, הרבה אקשן. בסוף הסכימו שהוא ישחק רק במשחקי בית. למגרש הוא הלך ברגל. לא צריך לחלל את השבת יותר מדי.

כדורגלן המיליון

בהרצליה ניסים היה לכוכב־על. כבר בגיל 17 רצתה אותו מכבי ת"א. הרצליה הטילה וטו. לניסים הזמן לא בער. אחרי שבע שנות נידנודים הבינה הרצליה שיש כאן חומר גולמי להרבה מאד מזומנים. ת"א איבדה אותו. המלבסים שילמו עליו מיליון לירות! לפני שבע שנים! המון כסף. באותה עונה החזיר כהן חלק מההשקעה. הוא זכה בתואר „תגלית העונה" ו„שחקן העונה" במשאל „מעריב", וכמובן שהסתנן לתוך נבחרת העונה.

ניסים כהן לא מרבה בדיבור. התשובות שלו לאקוניות. יבשות. צריך „לשבת" עליו כדי שיאמר משפט שלם אחד. „מכבי פ"ת היתה קבוצה מצויינת להתאקלמות. יש שם חברה מצויינים. ממש ילדים טובים. לא היו שם הרבה שאיפות – כך שהיכולת שלי השביעה את רצונם". זה מה שניסים מוכן לומר על פ"ת. לא הרבה. מי שחשב שניסים עשה שם רק חניית ביניים כדי להמשיך לקבוצת צמרת, פשוט טעה. ניסים כהן הוא מקצוען. הדבר שהכי חשוב לו בקריירה זה כסף. הוא קודם כל רוצה לבסס את העתיד שלו. כשיגיע לגיל הזהב, הוא לא רוצה שיעשו למענו „טלתרום". ההסבר שלו לעזיבת מכבי פ"ת והנחיתה בבית"ר ת"א מסתכם ב־„בוא נגיד שהציעו לי הרבה יותר כסף. גניש פשוט היה עשיר יותר מהם". גניש הפך את ניסים לשחקן פרטי, רכוש אישי. לא היתה לו בעיה עם העניין הזה. העיקר שהמשכורת שולמה בזמן.

לניסים כהן לא איכפת שבכל משחק באו לראות אותו רק מניין אנשים. מספר האוהדים בקבוצת המנורה מתל־אביב יכול לגור ברווחה גם בתא טלפון. „גם בפ"ת לא היו הרבה אוהדים, כך שזה לא הפריע לי במיוחד. אבל שחקן חייב לעשות לו סדר עדיפויות. אני בחרתי להתקדם מבחינה כספית". המשפט הזה הוא המוטו בחיים שלו. ניסים לא מצטער לרגע על התקופה ההיא. אבל היום, כשהוא נחת לשנה אחת בשכונת־התקווה הוא הבין שיש חיים גם מעבר לבית"ר ת"א והכסף של גניש. בבני־יהודה האוהדים זה העיקר. באימון יש פי עשרה מאשר במשחק חשוב של בית"ר ת"א. ניסים מרגיש את ההבדל חזק חזק. „בני־יהודה זה עולם ומלואו לעומת הקבוצות ששיחקתי בהם קודם. ביום חמישי, אתה ראית, שבאימון יש המון אוהדים שחיים כל רגע וכל מסירה. לפני כן לא הרגשתי מעולם אווירה שכזו. זה מכניס אותך לטירוף ממש לאקסטזה. אני חושב שבזכות האווירה המיוחדת הזו, אני נותן הרבה יותר מבחינה מקצועית. אני מפיק מעצמי כמעט מקסימום שאפשר. בבית"ר ת"א ההתייחסות למשחק היא אחרת. אתה מנצח־בסדר, לא מנצח־לא נורא. לא עושים מזה ביג דיל. פה האוהדים מלחיצים אותך מהרגע הראשון. אסור להפסיד, חייבים לתת את הכל".

מעדיף לשמור מרחק

היחסים בינו לאוהדים נשארים על אש קטנה. אולי קטנה מאוד. ניסים כהן מפוכח. הוא יודע שאוהדים זה עם שלובש בגדי זיקית. הצבעים מתחלפים מהר מאוד. כשאתה מנצח אתה נסיך. נותנים לך ליטופים גדולים מאד לאגו. כשאתה מפסיד דורכים עליך. לעיתים בברוטאליות. הקהל המיוחד והחם של השכונה לא מעביר את ניסים על דעתו. „אני לא מתעלם מהם לגמרי, אבל עדיף שאני אהיה מרוחק מהם. עכשיו הכל בסדר כי אנחנו מצליחים ועוד אחרי הנצחון על חיפה זה שגעון. אבל אני לא יודע מה יהיה מחר. אני שחקן מקצועני. לא מתרגש מתגובות של קהל. אני בא לנצח, לעשות את העבודה שלי וזהו".

כשניסים כהן אומר את המשפט האחרון, זה יכול לקבל גוון של ציניות. ניסים פשוט לא לוקח את הדברים ללב. הוא נותן מעצמו עד הסוף על המגרש, אבל השהייה שלו על משטח הכדורגל היא עסקית. ביזנס. הוא יודע שכדאי לו לתת את הכשרון שלו ולפזר אותו לכולם. המשכורת תיראה בהתאם.

ניסים כהן הוא שכיר חרב. בא לקבוצה, נותן כמה עונות וממשיך הלאה. הוא לא מאמין בסטאטיות. „תראה את ויקי פרץ ורמתי. הם היו מתים לעבור קבוצה. כשאתה נתקע בקבוצה אתה מתחיל להשתעמם". ניסים לא משתעמם. מקל הנדודים שלו תמיד נמצא במצב כוננות. גם השהייה שלו במדי הזהובים היא זמנית. בסוף השנה הוא חוזר לבית"ר ת"א. משם, אולי הוא יקבל ויזה חדשה.

החיים חסרי התהילה בנבחרת ישראל גם לא הפכו אותו למתוסכל. במשך שנים הוא מסתתר אחרי עצים גדולים כמו משה סיני ואורי מלמיליאן. תלונות לא תמצא אצלו. החיים זורמים ליד כהן, לא איתו. הוא אף פעם לא יוצר שערוריות, לא בוכה על קיפוח. בסוף כל משפט הוא יוסיף „ברוך השם, אני מבסוט בחלקי. אין לי עיניים גדולות". במסע לאוסטרליה הוא היה רק קישוט. בסוף משחק הנפל בניו־זילנד, מירמוביץ' החליט לתת לו 6 דקות של משחק. אפשר למות מצחוק מהאקט של יוסל'ה. אבל הניסוח של ניסים נשמע כמו „אני לא מאמין שהרבה שחקנים היו מסכימים להיכנס במצב כזה. הרבה היו מסרבים בכל תוקף. אבל אני – גם בדקות האלו הייתי מבסוט. העיקר לשחק. כל דקה של כדורגל שווה לי הרבה. אני יודע שיכולתי לתרום לנבחרת. הרבה שחקנים לא היו בכושר. היה צריך לבוא שינוי, אבל מירמוביץ' לא עשה אותו. כנראה בגלל שפחד מרעת העיתונות. לא קל להוציא את אורי וסיני החוצה. אני לא דוחף את עצמי קדימה. אין לי מרפקים. אני חושב שהכבוד זה הדבר הכי חשוב שיש".

תן לי את חיפה...

ברוך ממן אמר פעם שניסים כהן הוא שחקן שמעלה ומוריד קבוצות. ניסים כהן לא לוקח את הניצוץ הזה ומרליק מרורה. הוא מגיב כאיפוק. שריפות זה לא הצד שלו. „אם ממן היה מוכן הייתי מתחלף איתו. נראה אותו משחק בקבוצות שאני שיחקתי. תן לי לשחק בקבוצה כמו מכבי חיפה ותראה מה קורה. אולי בבני־יהודה אני אצליח להשיג אליפות". לניסים כהן לא כואב במיוחד שחסרים לו נקודות־שיא צבעוניות בקריירה, כמו אליפות וגביע. אולי כשהוא מניח תפילין בכל בוקר, ויוצר מגע עם אלוהים, הוא מבקש שיעשה עימו חסד ויעניק לו את הקרדיט הזה. עד היום אלוהים לא שמע. ניסים כהן הוא אדם מאמין. הוא שומר על כשרות. הולך בשישי ובשבת לפני משחק לבית־כנסת. אחר כך במשחק באים לראות אותו אלפי אנשים. הרב שפירא בטח שלא יאהב את זה. אבל הכדורגל הוא הדבר הכי חשוב אצל ניסים כהן. אולי לצד המשפחה. אחד הרגעים הכי מאושרים בחייו היה כשבנו חיים נולד. לקח לניסים ולאשתו 6 שנים קשות עד שראו את בנם בכורם.

> „האוהדים הם עם שלובש בגדי זיקית. הצבעים מתחלפים מהר. כשאתה מנצח – אתה נסיך. כשאתה מפסיד – דורכים עליך"

במסעות לחו"ל, כהן לא יוצר קירבה עם שחקנים. גם בקבוצות שהוא משחק הוא מעדיף להשאר חייל בודד. זו גם הסיבה שהוא בורח מתואר קפטן במהירות מסחררת. לא מחפש להיות „ראש גדול". לא רוצה להיכנס לעניינים עמוק מדי. „ככה אני מונע מעצמי סיכסוכים ומריבות עם אנשים. בשביל מה לי. אני לא אוהב לריב עם אנשים. הכי טוב זה להיות בקשרים טובים עם כולם". אם כבר עסקנו בקשרים – אז אחת הסיבות לשהייה של ניסים בבית"ר ת"א היתה, לדבריו, יצירת יחסים טובים עם אנשים נכונים. קשרים הם לפעמים געגועים לאריה קרמר. „יש מצבים שכדאי להעדיף קשרים על חשבון קבוצה טובה ומפורסמת. לי היו יחסים מיוחדים עם אריה קרמר. הוא סגן ראש עיריית ת"א, חבר במפלגת 'חרות', ואפשר להשיג כל מיני פרוטקציות ששוות יותר מכסף. מה שהייתי צריך – הוא עזר לי".

היום ניסים כהן בשיא הקריירה שלו. גם הוא יודע בזה. אולי בגלל שסוף סוף יש חגורת קהל עבה יותר במשחקים. מה שמתורגם מהר מאד לכבכב בתקשורת. האופי הנוח שלו הביא לו תמיד יחסי תקשורת נכונים. העיתונות פירגנה לו וראתה אותו כנסיך עם פוטנציאל. חוץ מכשרון – הוא מפגין על המגרש גם לבוש של עצבנות. „לפני כל משחק אני במתח, בעצבים. במשחק אני כולי שקוע רק בלנצח. לפעמים אני פולט דברים מיותרים לשופט. או שאני עומד קרוב מדי כחומה. יחסית לשחקן טכני – אני מקבל הרבה צהובים".

לפי מדד ניסים, אין שחקנים גדולים בארץ. אולי שחקנים טובים. „שחקן גדול באמת זה מישל פלאטיני. פשוט ענק". אחרי הנצחון על מכבי חיפה, צווחו האוהדים שיכורי הנצחון של בני־יהודה לניסים כהן... מישל פלאטיני. ■

מתגעגע לבית. איש עסקים ממולח ניסה לעניין אותו בהופעה בצרפת. ניסה – חזר מהר. צילום: אורי קובה

את האוהדים בבית"ר ת"א אפשר היה להכניס בתא טלפון. בבני־יהודה זה אחרת... צילום: אורי קובה

אבא לא רצה שהילד יבזבז זמן על משחק טפשי. צילום: הנס אנגלסמן

חטיף

אם אין כדורגל – יוסל'ה בתערוכה

אי אפשר לומר שמשעמם ליוסל'ה מירמוביץ'. מאז סיים עדותו בוועדה לבדיקה הכשלון הספורטיבי במסע לאוקיאניה, מתנחם מירמוביץ' באירועים מחוץ לזירת הכדורגל. ערכו לו מסיבה בפאב תל־אביבי, לציון „סיום מסע ההשמצות", ובשבוע שעבר הוא נראה בחברת שתי יפות בפתיחת תערוכת הצייר יענקל אדלר במוזיאון תל־אביב. היפות הן השחקנית אביגה פז (מימין) והזמרת זמירה חן. חן חן יוסל'ה.

צילום: הנס אנגסלמן

הלהבה של דייב זינקוף כבתה

„זינק" והמוטו שלו.

„הוא אולי האדם היחיד שהיה מסוגל להשתלט על 18 אלף צופים – ובמלה אחת להשתיקם", כך הוגדר פעם דייב זינקוף („דה זינק", וגם „זינקלה"), שהיה 50 שנה כרוז בספורט המקצועני האמריקני („פילדלפיה 76" בנ.ב.א. וגם בבייזבול) ומת בשבוע שעבר בגיל 75.

בשתי המכביות האחרונות הוא „הדליק" גם את באי משחק הגמר של טורניר הכדורסל, ביד־אליהו. אלה הופתעו מהחידוש, מההומור והקול המיוחד. „עולם אחר", הם הודו בהתפעלות. לא רבים ידעו כי הוא עמד באמצע שנות ה־50 מאחורי ביקורה הראשון בישראל של להקת הכדורסל „הארלם גלוב טרוטרס", שאז גם שימש כרוז במשחקיה ואחד ממנהליה (לצידו של ידידו, מקים הלהקה אייב ספירשטיין). לא רבים גם יודעים שעל־שמו נקרא מגרש הכדורסל היחיד בישראל שהוקם על גג... (ברת' קדם 104 ביפו).

במלחמת העולם השניה שירת זינקוף כ„תרבותניק" של יחידה אמריקנית שהוצבה באיסלנד – בסיס תידלוק ותחנת־ביניים למפציצים בדרך לברלין. רק הוא, בעזרת קשריו האישיים, היה מסוגל להביא לאותו בסיס קפוא, בעיצומה של המלחמה את הכנר איזאק שטרן לקונצרט מיוחד לחיילים.

מאז 56' היה מעורב בדרך זו או אחרת בארגון כל ארבעת מסעותיה של נבחרת ישראל בכדורסל, בארה"ב. חלם על ביקורת של „פילדלפיה 76" (בהרכב מלא) בארץ, ונהג לצרף לכל מכתביו מידבקה ועליה ה„מוטו" המיוחד שלו: „שמור על הגחלת"...בשבוע שעבר, לאחר ניתוח מעקף, עמד ליבו מלכת ולספורט הישראלי אבד ידיד גדול ואוהב.

אלכס דורון

מישל מעסה את גבו של הטניסאי שחר פרקיס. צילום: רוני נעמן.

מישל פורטל – המתיחה הגדולה

זוכרים את מישל פורטל, מי שהיה שוער הפועל ירושלים ונבחרת ישראל בשנות ה־60? ובכן, בשבוע שעבר נפל קרבן למתיחה.

כל העניין החל בעקבות פציעתו של יוסי מזרחי, השוער מס.1 של בית"ר ירושלים. היה מי שהציע לקרוא לדגל את מישל הוותיק. הבחור (שבינתיים עבר הסבה מקצועית והפך להיות מעסה של נבחרת ישראל בטניס) הסכים וכבר היה נכון להיות באימון אחר־הצהרים של בית"ר, וזאת על פי הצעתו של מנהל בית"ר, אברהם לוי.

מישל, בן 48, שנראה נלהב להצעה, ידע לספר שבית"ר חידשה את כרטיס הליגה שלו וכי הוא בכושר טוב. "אני נמצא בכושר טוב. מתאמן 8 שעות ביום בטניס".

רק מאוחר יותר נודע למישל שהיתה זו מתיחה. הוא קיבלה ברוח טובה. אגב, שוער המשנה לאורי סוויסת, היה שבתאי ראובן, המשחק בקבוצת הנוער. לא נורא מישל, אולי בפעם הבאה...

דב בראל

עמיהוד („בערך") תבור – לגימלאות

אחרי 20 שנה בתפקיד – פרש אתמול לגימלאות עמיהוד תבור, מי שהיה מזכ"ל ה„ספורטוטו". עמיהוד, איש ספורט, היה זה שבישר בכל יום א' בבוקר על הזכיות בטוטו. מעולם לא התחייב ובקולו העמוק והגרוני נהג לומר: "....ניחשו 12 משחקים והם זכו בערך ב....". הדגש במלה „בערך" היה, כמובן, על הע'. זה מה שזכור לנו, כמאזינים. לעובדים במחיצתו, במשרדי הטוטו, הוא הצטייר כדמות חביבה.

מחליפו בתפקיד מזכ"ל הטוטו יהיה יצחק שני, אל"מ מיל.

השוודים לא התרשמו מ – .B.B

כמעט 15 מיליון גרמנים – ועוד מיליונים רבים ברחבי העולם – ראו בשבוע שעבר את השידורים הישירים בטלוויזיה ממשחקי גמר גביע דייויס בטניס, בין נבחרת מערב־גרמניה עם אליל ההמונים החדש, בוריס בקר (ב.ב.), לבין שוודיה – שזכתה בו בסופו של דבר. שירי העידוד והצעקות־המדרבנות הבלתי פוסקות של 13 אלף צופים משולהבים באולם במינכן, בו נערכה ההתמודדות המסקרנת, לא השפיעו על השוודים קרי המזג – שחזרו לביתם עם הגביע היוקרתי בפעם השניה.

בימים שקדמו להתמודדויות במסגרת אירוע זה, היתה גרמניה אחוזה בולמוס טניס, כמותו לא ידעה מעולם. מחירי הכרטיסים הרקיעו שחקים – והשיא היה בלי ספק מודעה שפורסמה בעתון „זיד־דויטשה צייטונג" שבו הציע תושב מינכן להשכיר דירתו בת 3 חדרים, באזור מגורים מאד יוקרתי – תמורת 4 כרטיסים לגמר גביע דייויס (ראה תצלום למטה).

להקת הפופ „אינפורמאציון" מפרנקפורט, עומדת להוציא לשוק בימים הקרובים תקליט חדש ובו שיר אהבה לאליל בקר. שם השיר: "BORIS, WE ALL LOVE YOU SO".

מעריכים כי התקליט יהיה להיט בתוך זמן קצר מאד.

בקר (למעלה, באיור של דרו ב„ל'אקיפ"), רק בן 18, הספיק לפני משחקו הראשון בגמר גביע דיויס, לחתום על חוזה פירסום חדש ע"ס 3 מיליון דולאר. כסף קטן. המומחים אומרים כי ב.ב. החדש (אחרי ב.ב. הקודם – ביורן בורג), מפגין „טניס כמו בולדוזר" ומציג את הסגנון של שנת 2000. כך או כך – הוא כבר חרט את שמו בין הכוכבים ה„קלאסיים" של המשחק. ■

Biete 4 Karten für DAVIS-CUP-FINALE gegen 2½-3 Zi.-Whg., max. 750,- DM in guter Wohnlage, zentral. ∞ AS9363724

המודעה בעתון הגרמני שבה מוצעת דירה תמורת ארבעה כרטיסים לגביע דיוויס...

אדברג – טניס מבית טוב

התאים לה ל־1985 להסתיים בזכייתה של שוודיה ב„גביע דייויס" בטניס כשאת הנצחון, במשחק המכריע בהתמודדות, השיג עבורה סטפן אדברג. כי השנה־שהיתה, יותר מקודמותיה, היתה השנה של הצעירים ב„ספורט הלבן". הם זכו בשלושה מארבעת התארים החשובים ביותר: בוריס בקר, סמוך ליום הולדתו ה־17 הוכתר כ„מלך ווימבלדון"; השוודי מאטס וילנדר, „הזקן בחבורת הצעירים", הוכתר כאלוף צרפת בגיל 20 ואדברג, בן ה־19 – אלוף אוסטרליה. שבועיים לאחר הכתרה זו – הוא העניק שי למולדתו: את גביע העולם ע"ש דווייט פיליס דייויס, מי שהיה טניסאי בצעירותו וגנרל בצבא ארה"ב, מושל הפיליפינים, שתרם את גביע הכסף במשקל 18 ק"ג הנושא את שמו מאז 1900.

זו היתה עוד שנה מוצלחת לבית היוצר השוודי לטניסאי צמרת, שילדי הפלא שלו זכו ב־1985 בתריסר טורנירי „הפרס הגדול". הזכייה בגביע דייויס רק השלימה הישג זה והגמר הכל־שוודי במלבורן בו ניצח אדברג - נתקבל כמובן מאליו.

סטפן אדברג. האמא באה לביקור.

אדברג, מודרך בידי מאמן אנגלי („הוא דוחף אותי קדימה"), בנו של שוטר שהגיע לטניס דרך הכדורגל וההוקי־קרח וגם החזיק זמן מה בתואר אלוף הנוער של ארצו בקפיצה לגובה, נחשב ל„קר יותר מקרח" ומרבים להשוות את אופיו עם זה של ביורן בורג האגדי.

„מעולם לא הייתי מאושר כל כך בחיי", אמר אחד שני השגיו האחרונים שהקפיצוהו למקום ה־5 בדירוג העולמי. את 1985 הוא מסיים גם כחמישי בין „צוברי הכסף" בעולם: 431,652 דולאר רק מטניס (לעומת יותר ממיליון ש„עשה" איוון לנדל, מס. 1 גם בתחום זה וג'ון מקנרו, מס. 2 עם 895,611 דולאר).

וילנדר, יריבו וחברו של אדברג, שנתבקש להשוות בינו לבין בוריס בקר, אמר: „סטפן יציב יותר מבוריס, חזק יותר גם כאשר הוא משחק רע – ובכל זאת נמצא במשחק".

אמו של אדברג באה מעת לעת לדירתו בלונדון, בעיקר כדי לסייע לו להשיב על מכתבי מעריצים. הוא מקבל מהם כ־500 בחודש. אומרים שזו רק ההתחלה. ■

ג'ון וטאטום.

המצוד אחר ג'ון וטאטום

מאות עתונאים וצלמים, בעיקר בארה"ב, משתתפים ב„מצוד" אחר ג'ון מקנרו, כיום הטניסאי מס. 2 בעולם. הם מבקשים „ללכוד אותו על חם" בעת שיקיים סוף־סוף את טקס נשואיו לטאטום או'ניל, בתו של כוכב הקולנוע ראיין או'ניל.

„מקנרו וטאטום כמעט והתחתנו בשבוע שעבר", דיווח ה„אכספרס" הלונדוני, שגם נציגו משתתף ב„מצוד הבין־לאומי". „הזוג הזוהר של הספורט המקצועני טס למכסיקו וניסה להסתתר שם באתר נופש בלתי ידוע לרבים וכך למצוא לעצמו מעט שקט ושלווה מהמירדף הזה. השניים התכוונו לנצל את ימי שהותם במקום לעריכת טקס חתונה צנוע, אולי אף מבלי שאיש ישים לב לכך – בניגוד לתוכניות קודמות שהיו להם ושהשתבשו בזו אחר זו. אלא שלמרבה ההפתעה, כאשר נחת מטוס המנהלים הקטן שהביאם למכסיקו, המתינה למקנרו וטאטום חבורה גדולה של עתונאים וצלמים. הזוג הנדהם פעל במהירות: הטייס קיבל הורה להדליק מחדש את המנועים – והם שבו במהירות חזרה לארה"ב..."

בינתיים מגלה „ניוז־אוף־דה וורלד" הלונדוני כי טאטום בהריון. תינוקם של מקנרו ונערתו יוולד באביב. צלם זריז לכד את טאטום בבגד ים המבליט את מצבה, בעת שארב לה בחוף השמש בהונולולו. מקנרו ואהובתו ניסו להסתיר את העובדה הזאת ואולי גם זו סיבה למהירות שבה הם מבקשים עתה למסד את אהבתם המצולמת והמדווחת ביותר.

הצלם שזכה ב„סקופ" סיפר כי טאטום קיללה אותו כאשר הבחינה במצלמה המכוקדמת עליה – אך בניגוד לעבר לא היתה אלימה... מקנרו (26) כבר הודה שטאטום (21) והוא מחכים לתינוק. כן הודה כי ההמתנה ללידה ולנשואים, הפחיתה בכושרו כטניסאי... ■

שריר יהודי

משה דור

ההיסטוריה היא מקור לא־אכזב של לקחים, בתנאי שטורחים להפיקם. אבל היא גם מעיין שופע של סיפורים, שלפעמים הם מבדרים לא־פחות משהם מאירים – או מחשיכים – עיניים. יובלות של אישים כרוכים, לעתים קרובות, בסיפורים כאלה שיש בהם כדי להרחיב את הדעת וגם להרנין את הלב.

בשנה האזרחית החדשה נוכל לציין יובל כזה. בשנת 1986 ימלאו 150 שנה למותו של דניאל מנדוזה. תמהני כמה מאזרחינו יריעו בשמחה לשמע אותו שם. אבל השיכחה, רעה חולה זאת העוטפת הרבה שמות ראויים, כיסתה גם אותו. חבל. דניאל מנדוזה טבע את חותמו בתולדות האיגרוף בבריטניה, וכיוצא בזה בעולם. נוסף על כך הוא היה יהודי, בן למשפחה של יוצאי ספרד, ובימים הרחוקים ההם, כש„יהדות השרירים" לא היתה אלא משא־נפש רחוק למדי, הנחיל כבוד וגאווה לבני־עמו.

מנדוזה נולד ב־1764 באולדגייט שבלונדון. כבר בגיל צעיר למד להגן על עצמו באגרופיו – אנטישמיות לא היתה חסרה במחוז־הולדתו – ועד מהרה עבר לתחום האיגרוף המקצועי. צריך לזכור שחוקי המרקיז מקווינסברי נכנסו לתוקפם כמאה שנה אחר צאתו של מנדוזה לאוויר העולם. כשנכנס הוא לזירה עדיין היו האגרופים חשופים, ללא כסיות, וגם תנאי הלחימה היו אכזריים הרבה יותר מן המקובל כיום. מנדוזה עמד בכך. ב־1780 ניצח בקרב המקצועי הראשון שלו והוא בן 16 בסך־הכל.

על־פי ההגדרה היה מנדוזה מתאגרף במשקל בינוני, אבל כיוון שהיה בעל דמיון ותושייה ולא רק שרירים, פיתח טכניקות הגנה והתחמקות שאיפשרו לו להתגבר גם על מתאגרפים כבדים ממנו. אכן, דניאל מנדוזה נחשב לאבי האיגרוף המדעי. לא ייפלא שהצלחתו בזירה משכה אליו את תשומת־לבם של אצילי בריטניה, ובראש וראשונה את זו של יורש־העצר, הנסיך מוויילס. הוא היה למתאגרף הראשון שזכה בפטרונות מלכותית.

וכאן שוב נכנסת לתמונה „הנקודה היהודית". העפלתו של מנדוזה למרומי האיגרוף, והחסות של משפחת־המלוכה שהוענקה לו, סייעו לשיפור מעמדם של היהודים בקהילה האנגלית. מנדוזה לא בוש במוצאו. נהפוך הוא. הוא כינה את עצמו בגאווה „מנדוזה היהודי" והתואר הזה היה מופיע במודעות שבישרו על הקרבות שבהם השתתף. הוא גם פתח אקאדמיה לאיגרוף והכשיר בה תלמידים על־פי שיטתו, וכן ערך סיורים „מאורגנים" ותחרויות־לדוגמא ברחבי אנגליה, ויילס, סקוטלנד ואירלנד. גם בכתיבה שלח את ידו ופירסם שני ספרים: „אמנות האיגרוף" (לונדון, 1789) ו„זכרונות מחייו של דניאל מנדוזה" (לונדון, 1816).

חמש־עשרה שנה היה דניאל מנדוזה אלוף אנגליה באיגרוף עד שהפסיד את התואר, ב„נוק־אאוט" בסיבוב התשיעי, ב־15 באפריל 1795, לג'ון ג'קסון. ההפסד לא גרע מן המוניטין שלו. „מנדוזה היהודי" הוסיף, ממש כמרדכי דוד אסתר המלכה, להיות „גדול ליהודים ורצוי לרוב אחיו דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל זרעו". ■

דניאל מנדוזה

כדורסל — בטעם של פעם

אברהם שרון

איפה הם לילות השבת הרחוקים ההם, כשהיינו רצים עם כרע העוף הצלוי ועם המלפפון החמוץ להספיק להסעה אל משחק הכדורסל במשמר־העמק.

איפה הם הימים שהיינו נטענים על גב המשאית, פתוחים לדקירות הקור, פרוצים לרוח, אומדים את סיכוי המקומיים מול היריבים.

איפה הם הימים שבהם היינו מתרגשים שבועיים לפני משחק עם מכבי תל־אביב, מסתרקים כמו תני כהן־מינץ ומסגלים את הליכתו הדקיקה של חיים חזן מהפועל תל־אביב.

איפה הם הימים שאיציק מזרחי מחיפה תיעתע וקלע ארבעים נקודות במגרש האספלט, בלי העץ, כשאנחנו עומדים על קצות אצבעותינו כדי לראות.

איפה הם החוקים הישנים וקריאות העידוד החקלאיות, וההוק־שוט הגמלוני של יואש אזוב, והפידרור החכם של עמוס לין, והקליעות המשוגעות של פוטו גורן, אבא של אור, והניתור הלוליני של אורי לין, וידו המדוייקת של אמיר שפירא.

איפה הם לילות־השבת שבהם היו מתכנסים במגרש הכדורסל כל שועלי העמק ותתיכותיו, וריחות חפיפה היו נמהלים עם ניחוחות הרפת הסמוכה.

איפה הם המשחקים הלא־אמריקנים, כאשר היופי, וגם ההחטאות, היו כולם כחולים-לבנים.

איפה הם הוויכוחים הרמים, עיסת העסקנים המנסה להניא את השופט מפסיקתו, המהומה שרחשה סביב שולחן המזכירות, שרישומיה היו ידניים.

איפה הם הרוחות הקרות שהעיפו בלוריות וחידדו את העור, והפיקו רעשים מיריעות הפח הקבועות על המתבנים.

איפה הם העצות שניתנו ממרומיה של פלטפורמה, או מאמידיו של ברוש, כשכולנו היינו מאמנים וידענו הכי-טוב מה צריך להיעשות, את מי יש להושיב על הספסל, ובכלל.

איפה הם לילות־השבת ההם, כשהיינו מגיעים אל משחקי הבית במשמר־העמק, מזיעים מהתרגשות, מקבלים חומר לשיחות, רוצים חתימות מהשחקנים הכי גדולים מתל־אביב, מבטיחים לא לאחר למסיבות בבית־הספר, נכונים לקבל עונש ולשאת בו בעבור אי־התחשבות בשעת התחלתן.

איפה הם המשחקים ההם, הספורטיביים, הרחוקים מכספים.

איפה הוא הכדורסל של פעם.

היום אור, גורן במכבי רמת־גן ותנן קרן באליצור קרית־אונו. ■

השורף

האיש בחדשות – אלי כהן

הפועל ת"א שניה בטבלה, נקודה אחת אחרי מכבי חיפה. והאיש מספר 1 שלה בחדשות, הוא אלי כהן. „מלך" שעריה (6 שערים) ומבצע הרבה עבודות־ניקיון קשות מאחור. תנועתו שוטפת. „שורף" דשא. התגלית של השיטה הכוללנית של דוד שוייצר. בשבת עקבתי אחריו במשחק מול הפועל כפ"ס (2-1).

ארז קופמן ■ צילום: גרי אברמוביץ'

משחק ראש

מתרומם גבוה. מצמיד רגליים ומתזמן נגיחתו עם שיא־הניתור. מאחור, מנקה שטח מצויין גם בכדורי גובה. מנצח כמעט בכל קרבות האוויר, כשפניו לכדור. מתרומם בתעוזה רבה, לא חושש מהצמדת גוף לגוף ואפילו ראש לראש. חסרונו הבולט – נגיחת־המסירה שלו מאחור חסרת דיוק. ברחבת היריב נוגח פחות טוב, בעיקר בשל בעיית מיקום. תפקידו בבעיטת קרן, מוגדר: סיני מסובב את הכדור לפי השער והוא חוסם את השוער תוך כדי היצמדות אליו וניתור לגובה. עמר מגיח מאחוריו ונכנס ל„שטח המת". כך הבקיעה ת"א שערים רבים העונה.

מה עשה אלי כהן מול כפר־סבא?

	מחצית ראשונה	מחצית שניה
בעיטות למסגרת	0	0
בעיטות לא למסגרת	1	1
מסירות מדוייקות	7	9
מסירות לא מדוייקות	5	3
תיקולים מוצלחים	3	1
ספג עבירות	0	0
עבר עבירות	0	2
נגיחות	4	3
קרנות	0	0

תיקול

חיצונית, הוא רחוק מל־הפחיד. מבנה גופו רזה וגבוה, אבל שרירי מאוד ואתלטי. מלאכת התי־קול והשמירה היתה, עד השנה, עבודתו היחידה כמעט. חסר פחדים. מתקל ברגל מלאה ועם כל הגוף. כשומר שטח מאחור מעטים יכולים להתחרות בו בארץ. אבל כשעובר לאחד־על־אחד, מתחילה בעייתו. טכניקת תיקולו לוקה אז בחסר, בעיקר בתיזמון ונכון. פתח עין על מייקל יפת, וזה האלגנט הצ־ליח להשתחרר ממנו פעמיים ולהצטיין. אלי מצטיין בעבודת־רגליים טובה. תנועתו לרוחב המגרש מצויינת. לכן, מצליח לסגור תנועת יריב בגופו. נעמד בפי־שוק מאיים, תוך תנועות ימינה ושמאלה. רק מכדרר טוב ינסה את מזלו מולו. אחר – יעדיף למסור.

הופעה כללית

ה„אס" החדש של הפועל ת"א הפך באחרונה לאהוב קהל אוהדיה. עד השנה עבד קשה מאחור ורחוק מהכותרות. השיטה החדשה של שוייצר נתפרה עליו היטב. הוא כובש מעמדות קדמיות וה„מטאטא" מספר 1 שלה מאחור, במרכז המגרש. מפועל אפור הפך לנכס, לסוד־של־הצלחה.

טמפרמנט

כספית רועמת לטוב וגם לרע. חם־מזג כשהעניינים מתחממים. נוטה למריבות ולהתכתשויות עם יריבים. אחרי התקרית עם שירזי נתקל בשבת גם ביצחק מיימוני. מרבה בדיונים מיותרים עם יריביו. זו חולשתו העיקרית, ואותה מנצלים לא מעט שחקנים. נגרר בקלות לפרובוקציות. בעל תיק עבה ולא מכובד בוועדת־המשמעת. השנה הוא הרבה יותר רגוע: מחפש שערים ופחות מלחמות מיותרות. מלהיב קלאסי של קבוצתו גם ברגעי משבר. לעולם לא נכנע ונלחם עד הדקה ה־90.

טכניקה ויכולת סיום

ששה שערים במאזנו. זה הרקורד החדש והמפתיע של אלי כהן. החלוצים נשמרים באדיקות. אחריהם בתור באים סיני וז'אנו. אף מאמן לא ישמור (עדיין) על אלי כהן. זה סוד הצלחתו. מגיח מאחור במהירות, מפעיל הרבה כח בסדירה ל„שטח מת". עומד רחוק משומרים ומקבל מסירה או כדור־נהדף. בועט לשער בימין. לעתים נדירות – גם בשמאל. והרבה פחות מדויק. מרבה לבעוט מהאוויר, ברגל מלאה ובעוצמה. לעתים מכדרר בדהגבה ומגביה, מימין וגם משמאל, כך עשה בדקת ה־71 כשנתן לשבתאי לוי „אסיסט" לשער. מסירתו בשמאל מדוייקת פחות. מוסר מסוף קצרים. לא מרים הרבה את ראשו ולוקה בראיית־משחק. ממש משלים את משת סיני. מוליך כדור בניצחון בצעדים מהירים וגדולים, ברגל ימין. אוהב את הבעיטות ארוכות־השווה לשער.

מהירות

קשר הגנתי, שתמצא אותו משתתף בכל התקפה. מגיח מאחור במהירות והופך לחלוץ מן המניין. כושר גופני נדיר. מהיר מאוד, ללא כדור. רץ משוחרר וברגלים קלות. בעייתו: הסטרט חחלש ביציאה ממצב נייח. עם הכדור הוא יותר איטי. שומר שטח מעולה. מתקן הרבה „חורים" בהגנה וסותמם תוך ניצול מהירותו וניידותו.

פסקידין

השחקן הטקטי הטוב ביותר של קבוצתו. ירצה שוויצר – הוא ישמור. אי־שיתן ירצה – ישמור שטח. מאחור מגיח לרחבה וכובש בסי־טונות. מוסיף הרבה עוצמה ואובי לחתק־פה. בעל כושר גופני מצויין.

בתקופת כהונתו הקצרה כיו"ר ועדת הספורט של הכנסת, הספיק ח"כ פנחס גולדשטיין לכבות שריפות רבות שאיימו על שלום־הבית בספורט הישראלי ◾ פרשיות הזרים בכדורסל והתבטאויותיו של הכדורגלן שלמה קירט, באו לידי סיום – הרבה תודות ליזמתו ◾ המאבקים הבאים שלו: בעד שיתוף כדורגלנים זרים בליגה ונגד סגירת איצטדיון רמת־גן למשחקי כדורגל בשבתות ◾ "לא אשלים עם הלוחמים נגד קיום משחקים ברמת־גן. העניין נמצא בהליך משפטי ואסור לאיש, אפילו הוא ראש הממשלה, להתערב".

צבי קופמן

יו"ר ועדת הספורט של הכנסת, פנחס גולדשטיין, חי בפרלמנט הישראלי כמו בשני עולמות: עיסוקים פוליטיים שוטפים בצד פעילות ספורטיווית רבה. את תפקיד יו"ר הוועדה – שלראשונה בקדנציה הנוכחית של הכנסת הופרדה מוועדת החינוך והתרבות – ביקש ח"כ גולדשטיין. "כי אני מכיר את הספורט ואת חשיבותו העצומה ביחוד לנוער, והחלטתי לתרום לקידום העניין. נדמה לי שיחסית למספר התושבים בארץ, אחוז העוסקים והמתעניינים בספורט, גדול מבכל מדינה אחרת. לכן יש לי שאיפה עזה להזיז דברים."

רואה בתפקיד יו"ר ועדת הספורט אתגר גדול. "אני מצדד בחילופי־גברי בכל תפקיד, אך כיו"ר הוועדה יש לי עוד מה לתרום ואמשיך כל עוד ירצו כי ואוכל לעזור."

בתקופת כהונתו הקצרה, כבר הספיק עם חבריו להזיז דברים, לכבות שריפות ולייזום פיוסים, עד שיש המכנים אותו בעולם־הספורט "המפייס הלאומי". למשל, בפרשת־הזרים שהסעירה את הכדורסל. גולדשטיין: "הבאתי לפתרון הסכסוך בין מכבי להפועל על ידי בוררות. ודוקא אנשי הפועל ת"א אומרים לי תודה רבה על שזכות שני הזרים אוסישקין שלנו מלא'. זו היתה החלטה טובה לכדורסל.

מדבר בהתרגשות על תרומתו לשיכוך "פרשת קירט", שנוצרה לאחר הצהרתו הגזענית. "הזמנתי אלי את קירט ואמרתי לו: שגית כשאמרת מה שאמרת בענין תרומתם ומקומם של הערבים בנבחרת. הבהרתי לו: בחדר סגור אתה יכול לומר מה שאתה רוצה, אך לא כשאתה לובש את חולצת הנבחרת. דרשתי ממנו להתנצל.

"אני חושב שמנעתי פרשה פוליטית מסוכנת ואולי עצרתי את כדור השלג. לאחר דבריו של קירט, קיבלתי, כיו"ר ועדת הספורט טלפונים מחו"ל, גם מעתונאים שחיפשו לעשות לנו צרות. איש ציבור באנגליה טילפן אלי ואמרו זה גורם לכם צרות ואתם הרי רוצים שותפות בקהיליה האירופית לא רק בירקות ופירות, אלא גם בכדורגל... ועתונאי גרמני אמר לי: אתם מטורפים. עכשיו, לך ותצעק שבסך־הכל בן־אדם אחר אמר שטות. במקרה הזה ניצלתי את האוטוריטטה שלי כיו"ר ועדת הספורט."

במקום קוצים – פרחים

מודה שאין לוועדה שיניים לאכיפת דברים – "אך אין מתעלמים ממנה. השפעתה בעיקר מוסרית. "הנה, למשל, הצעתי לאפשר למירמוביץ לסיים בכבוד את תפקידו ולנהל גם את המשחק נגד אנגליה, בפברואר. גם ועדת־הבדיקה שהוקמה לאחר הכשלון בגביע העולמי, אימצה המלצה כזאת. בסך־הכל הומלץ שיאפשרו לבן־אדם שעבד ותרם פרידה מכובדת. נורמה כזאת תקרב אנשים לספורט. מדוע צריך לזרוק לכלבים?! לדעת רבים ולדעתי, הנבחרת נכשלה יותר ממאמנה. ואם הוא אינו מלהיב את שחקניו במידה הדרושה, אז מי שבחר בו אולי אשם גם הוא.

"בעיני חשוב מאד היחס לבן־אדם. בוא ניזכר איך סיימו כל המאמנים בנבחרת את תפקידם. אפילו את שוייצר, אלוף ההצלחות, ביזו. מדוע? במקום קוצים, אני מציע להגיש תמיד פרחים. סובלנות רבותי, סובלנות." ורוח הפיוס שלו פעלה כבר בסכסוך שפרץ בין רשות־השידור לבין ההתאחדות."

בפניו עוד שני מאבקים שיש שוני רב ביניהם. האחד, מקצועי־מהותי.

גולדשטיין: "יש לאפשר הבאת שני זרים לכל קבוצה שתחפוץ בכך. שחקנים אירופיים יהוו מודל לחיקוי של החינוך ומוסר העבודה במגרש. זרים גם יביאו יותר קהל ויורידו את שכר הישראלים, שאינם נותנים תפוקה הולמת לכסף שהם מקבלים. ראה רכישת בונזי ובוסטמנטו שהביאה יותר קהל למשחקיהם. אנו רוצים שיילחמו באהבה על חולצת הנבחרת, וכדאי שנלמד משני הניו־זילנדים שברחו מקבוצתם בשוייץ כדי לשחק נגד ישראל. פיונטי לא היה בורח מקלן למען הנבחרת.

"בנושא המקצועי אנו תומכים בצימצום מספר הקבוצות בליגה ל־12, כי אין הכדורגל יכול לשאת, כלכלית ומקצועית, 16 קבוצות. עלינו גם לדחוף לאפשר לילדים ולנשים כניסת־חינם למשחקים. הילדים הם דור העתיד שלנו, גם בכדורגל, ולרבים אין אפשרות כספית. בהיותי ילד, הפרוטה לא היתה מצויה בכיסי ולא יכולתי ללכת לראות ספורט כפי שרציתי. לכן, עד היום, כשילד מבקש ממני להכניסו איתי למגרש, אני מתקשה לסרב לו, בעיקר בגלל זכרונות ילדות."

הלך שבי אחרי מכבי תל־אביב

מילדותו אהב גולדשטיין את הכדורגל, אך נבצר ממנו להצטרף לקבוצה מסודרת – "משום שהייתי דתי ולמדתי בבית־ספר דתי ביל"ו". רק כאשר הלך לפנימיה הצבאית, החל "לשרוף" שעות במשחק הכדורגל, וכך הירבה לעשות עם חברים בימי שישי בבית־ספר "צייטלין".

[illegible] לספורט באה לו בזכות מכבי ת"א. כמו ילדים רבים בת"א, "הלך שבי" אחר הקבוצה הזאת. [illegible] לבוא לאיצטדיון המכביה תיסח "להתפלח" פנימה, לא פעם ב"התגנבות יחיד" לאיצטדיון הישן, [illegible] והוא "חטף" מהורים. היה, כמובן, "דלוק" גם על הכדורסל של מכבי ת"א. "שרף" זמן רב [illegible] המגרש הישן ברחוב מכבי, היה מוכן לסייע לאפסנאי האגודה של האגודה, פטקה – "והכל כדי שתהיה לי זכות כניסה למשחקי הכדורסל של מכבי, בלילות שבת".

חלפו השנים, פנחס בגר והוא הגיע, בעלת הראשית, למועדונו האהוב. תמיד, כילד, השתדל להתחבר בכוכבי מכבי ת"א, הבועטים והקולעים. יום אחד הציעו לו: "רצית להיות קרוב לעשייה, אז בוא להנהלה". נתמנה חבר מחלקת הכדורגל. בתקופה שבה זכתה מכבי בגביע אסיה בבנגקוק, לא יצא למסע הזה, כי אשתו היתה בחודש התשיעי להריונה. מיד אחר־כך התפטר מהנהלה [illegible]

[illegible]

בעקבות האשה

ח"כ פנחס גולדשטיין, יו"ר ועדת הספורט של הכנסת, ח"כ קדנציה שנייה, נולד ב־1939 בתל־אביב. למד בבית־ספר עממי־דתי "ביל"ו". המשיך בתיכון עירוני א', עד הכיתה השישית, ועבר לפנימייה הצבאית בריאלית. למד משפטים בשלוחת האוניברסיטה בת"א. רב־סרן (מיל.) בחיל־אוויר. קודם היה איש שריון. לפני כ־10 שנים עקר לכפר־סבא. "הלכתי אחרי אשתי אילנה, למקום שאין בו שאון־עיר, אלא ירק, איכות־חיים, תרבות, חינוך וספורט. זו היתה עיסקת־חיי". אב לרן (17) ויעל (12). כינויו בפי רבים – "פיני". לא זוכר מתי הודבק לי הכינוי הזה. נעים־הליכות, שופע חיוכים, מוגדר גם בפי יריבים פוליטיים "איש פשרות". משחר נעוריו ועד עצם היום הזה – "משוגע" לספורט.

הסכמים יש לכבד

מאבק יותר מסובך ורגיש "מדליק" את היו"ר – איצטדיון ר"ג: "כמי שינק בביתו יהדות, למד בבי"ס דתי, הולך לבית־כנסת, גם עם ילדיו, ומחזיק תמיד כיפה בכיסו – בתור שכזה, אני רשאי לומר דברים ברורים ללוחמים נגד האיצטדיון. כיהודי טוב וכיו"ר ועדת הספורט, לא אשלים עם דבר כזה. א. כי בר"ג שיחקו משחקי ליגה בשבת; ב. נחתם הסכם בין עיריית ר"ג, ההתאחדות לכדורגל ומכבי ת"א – והסכמים יש לכבד. אני הצבעתי בכנסת בעד סגירת אל־על בשבת, מכיוון שהליכוד חתם והסכם יש לכבד. אלמלא ההסכם הייתי מתנגד לסגירת אל־על; ג. באיצטדיון הושקעו כחמישה מיליוני דולארים מכספי הציבור. האם רק לשימוש פעמיים־שלוש בשנה?; ד. האיצטדיון אינו מפריע לאיזור מגורים.

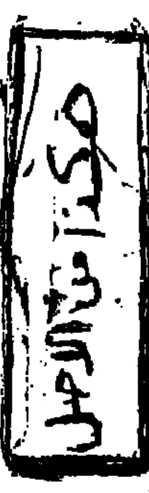
"לכן איני מבין מדוע רוצים לכופף אותנו ובעיקר אני מתפלא על ראש הממשלה שהודיע שלא ישחקו באיצטדיון בשבת. הרי יש בית־משפט והוא שיקבע אם יש הסכם ויש חתימה, ולא ראש ממשלה, יהיה אשר יהיה. כי מחר הוא עלול לסגור את הכדורגל כולו.

"אני מעריך מאוד את הרבנות ואת הרבנים, ואני מציע לבדוק מי מקדש מלחמה על סגירת האיצטדיון. האם המתונים מבית מדרשו של הרב קוק זצ"ל, או המעטים מהחוגים הקיצוניים.

"אמרתי לח"כ שפירא: ידידי, ר' אברום, שים לב, רבנים בישראל לחמו על קדושת השבת, אך לא ניסו לפגוע בכדורגל.' שינסה הרב הראשי, אשכנזי או ספרדי, לסגור מגרש כדורגל בירושלים. הוא לא יצליח. הרבנים חכמים ויודעים שאין להילחם בדברים שלא יביאו תוצאות. למה המפד"ל אינה משתתפת במאבק הזה?! ועדת הספורט החליטה פה אחד, מימין ומשמאל, שבגלל ההסכם החתום אין לסגור את האיצטדיון, אלא אם כן יקבע בית המשפט אחרת. וכמי שמכבד בית־משפט, לא אצא נגד החלטה שלו, אפילו אהיה ראש ממשלה." ■

[illegible]

ח"כ גולדשטיין באיצטדיון רמת־גן. "בילדותי נהגתי להתפלח. היום, כשילד מבקש ממני להכניס אותו לאיצטדיון – אני לא יכול לסרב". צילום: עדי אבישי

משתזפים בטורניר החורף

כדורגלני שבע נבחרות [illegible] החורף המסורתי בכדורגל, מבליםמנם בבית ההארחה בשפיים בשיזוף, אכילה, בילוי, וכן – לא לשכוח – הם באו גם לשחק כדורגל. מיפגש [illegible] שזקוק לתהודה גדולה יותר. מבחינה זו העניקה יכנה את קבלת הפנים היפה ביותר לכדורגלנים.

צילומים: עדי אבישי
אורי קובה

טובי פולק

על החוברת שהפיצה ההתאחדות לכדורגל לקראת טורניר הנוער – הדפיסו לוגו באותיות של מכונת כתיבה: „טורניר החורף הבינלאומי לנבחרות נוער". שם מחייב. בראש עולות שוב התמונות ממה שאפשר לזכור כטורניר בינלאומי. „מונדיאל". את המשחקים החליטו לקיים במיבצרי הכדורגל של יבנה, פתח־תקוה, ושעריים. הפתיחה והסיום באיצטדיון המחודש ברמת־גן. על פי התעניינות הקהל – עדיף ביבנה.

שם, בעיירה הכמעט דרומית, חצי חגיגה משחק בינלאומי. שוודיה מול שוויץ. לתרנים לדגלים – לא נשאר תקציב. כמה בני תישחורת מקומיים, חובשי כיפות סרוגות, משתזפים בשמש החורפית שעשתה טובה היום וצצה לה בין הגשמים.

על רקע הקהל הגועש אין שום בעייה לשמוע מה השוער המרוחק לוחש לעצמו ברגע של פיזור דעת. ביציע המוזמנים אוהדים „בינלאומיים". לשוודים אמנם עדיפות מספרית, אולם השווייצרים מעודדים נמרצות. את קריאת העידוד שלהם צריך היה להקליט: „הופ – שוויץ, הופ – שוויץ". איזו היצמדות למטרה, העידוד עוזר. על אף יתרון השוודים במגרש, מסתיים המשחק בתיקו 2–2. הסקנדינבים – „ויקינגים" לכל דבר, איזה גובה, איזה חוסן גופני. שום תאקל לא משכיב אותם ארצה. להתבונן בהם ולהבין איך מגיעים למקסיקו.

ההתנפלות הגדולה בבית ההארחה

לקראת חשיכה כבר נערכים במיזנון בית ההארחה של קיבוץ שפיים להתנפלות הגדולה. עוד מעט וכולם יגיעו. אגב, שם עוד לא שמעו על מדד של חצי אחוז. כוס תה – 1000 שקלים ישנים. או, אם תירצו – שקל חדש אחד. מבחוץ עולים קולות צהלה, בדרך לבירור משמעותם אנו נתקלים בקפריסאים הצעירים. הם מאושרים. הוציאו תיקו מישראל. הישג גדול. הם, בכל אופן, לא חלמו על משחקי הכרעה מול סקוטלנד. אנשים צנועים. המאמן, טאקיס קאראלמבוס, פונה אל העיתונות בבקשה נירגשת למעט חשיפה. הוא טורח ושולף תמונה מהוהה ממעמקי ארנקו ומתחנן שנפרסם אותה בעיתוננו.

אחרי מספר דקות צולעת פנימה הנבחרת שלנו. ידי הרופא, ד"ר מרק רוסנובסקי מלאות עבודה. אף אחד לא מבין מדוע הם נפצעים כל כך הרבה. (עיין ערך „ויקינגים"). החבר'ה מעט מאוכזבים. אחרי ה־5–1 מול צרפת נדמה היה להם שהיתר ייכנעו כבר לפני השריקה. מקצוע אכזרי, הכדורגל...

בחוץ, על רקע הים, השמש כמו בפוסטר של שקיעה, והקפריסאים החביבים עדיין מתרגלים פוזות מגוונות של עמדות צילום. אף אחד מהם לא הבחין שהצלם נמלט זה מכבר. כנראה עניין של „חסך חשיפה".

המצרך המבוקש ביותר: רופא

בפינת הלובי, כמעט נשכחים ומיותרים, מתגודדים ההונגרים. אף אחד לא מגלה בהם עניין מיוחד. אנגלית, מסתבר, איננה הצד החזק שלהם. כך אמורים להראות יחסים דיפלומטיים על סף חירוש? חוץ מזה, הם בכלל הסתירו. עצוב להם.

אורי וילנסקי, איש ההתאחדות, מסתובב בכל מקום כחתן בחופתו. זו החגיגה שלו. מכובד אחר הוא הרוקטור. כולם מחפשים אותו. פה גלולה, שם זריקה, יש אקשן.

ובלי קורטוב כלשהו של אווירה בינלאומית הרי אי אפשר. המקום הוא כמעט מלון, וזה צריך להזכיר במשהו חו"ל. (זה נמצא מחוץ לת"א, צריך דרכון...) מישהו מהמארגנים מטעם ההתאחדות, צעיר גוץ ומטורזן, מנסה להתלבש על בלונדית עם מראה זר ושפה מוזרה. הם שכים זה עתה מאולם הסקווש, סמוקים מהמאמץ המפרך. הוא: „יו וונט טו גו טו דה רום, טו...טוקז" היא: „נו...נוֹ" והכל בחיוך מסביר פנים לתייר, ובמבט של הבנה. כבר ראתה הרבה כמוהו.

ובלוגו כתוב: טורניר החורף הבינלאומי לנבחרות נוער. ■

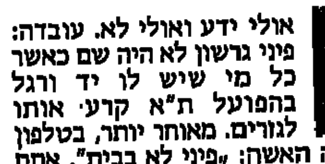
כדורסל+

משה לרר

גרשון מול השחקנים שלו. שומעים אותו? לא שומעים? – בהפועל קשה לדעת. צילום: עדי אבישי

בלי שלום?

אולי ידע ואולי לא. עובדה: פיני גרשון לא היה שם כאשר כל מי שיש לו יד ורגל בהפועל ת"א קרע אותו לגזרים. מאוחר יותר, בטלפון לביתו, עונה האשה: „פיני לא בבית". אתם נוסעים מחר להולנד? – „איש לא ימנע מאתנו את הנסיעה", אומרת האשה שמאחורי פיני. ודומה שבאותו ערב היא היתה היחידה שנתנה לו זרוע להישען עליה.

כל כך מסכן היה הבחור. לעבוד עם קבוצה שלא רוצים אותו שם. לעבוד עם קבוצה, שמכריזה בגלוי שאם יהושע רוזין היה פנוי היום – פיני כבר לא היה בהפועל תל־אביב. אך להפועל ת"א אין כסף לשלם לו עד לסוף העונה, ואולי לא נעים לאברהם פלדה שדבר כזה יקרה שוב בקבוצתו. פלדה הוא הקיר עליו נשען עוד פיני. לחץ כבד יותר על הבוס – והכל יתמוטט.

זה יותר מלא נעים לקום בבוקר ולטוס עם הקבוצה לחו"ל. לא נעים – כיון שמיד עם השריקה לסיום המשחק המתסכל של הפועל ת"א עם הפועל חולון, לקח פיני את עוזרו, ישראל לב, והלך הביתה. אפילו בלי לומר שלום או „להתראות בבוקר בחורים". ככה סתם – הלכו הביתה.

ה„אין שלום" הזה לא יירשם כנקודת זכות בפנקס המאמן של פיני גרשון.

מתוסכלים לא פחות הם האוהדים ביציע. עוד במחצית הראשונה התמקמו כמה מהם מאחורי הספסל של הפועל ת"א והביעו בקול רם מה דעתם על המאמן, ההנהלה, השחקנים. חלק נכבד מן ה„מחמאות" קטף ארל ויליאמס. לפני המשחק הוא אמר לי שעכשיו הוא הולך לעבוד שעה וחצי. נכון שהוא עבד. עבד על פיני בעיניים. ודווקא על פיני, זה שנותן לו גיבוי פלוס, אפילו על חשבון לאבן מרסר ואחרים.

שום דבר כבר לא יכול להפתיע ב ו/או את הפועל ת"א. אפילו לא השאלה אם אמנם יוציא פיני גרשון את ימיו כמאמן עד לסיום העונה.

נו, מוישל'ה?

כדורסלני מכבי ת"א כבר התקלחו והיו בדרכם להתרווח ביציעים לראות מי תהיה יריבתם בגמר, כאשר עוזר המאמן, משה ויינקרנץ, ניגש אלי, כהרגלו, ושואל: „מי?"

אני דווקא הימרתי על הסוס הלא נכון. „הפועל ת"א". מוישל'ה קונה מיד. „הלוואי. נגד הפועל ת"א לא צריך לומר לבחורים דבר לבד מהמקום והשעה. כולם יהיו שם. בחדר ההלבשה יהיה שקט. אפשר יהיה לשמוע זבוב חולף. מה זה הפועל ת"א אנחנו יודעים. את חולון אנחנו לא יודעים איך לאכול. צריכים לפגר ב־10 נקודות כדי להתעורר. עם הפועל ת"א קל לנו יותר".

ועכשיו יש למכבי ולמוישל'ה בעייה. חולון.

השבוע, ביום שני, היתה חזרה כללית. אולי לא קובעת הרבה לגבי הליגה, ואולי עוד פחות מבחינת גמר הגביע. ככלות הכל הגמר יתקיים רק ב־7 באפריל, ועד אז נותר עוד זמן רב.

אבל במכבי נזכרו מיד ב„תאריך המזל". 7 באפריל? – מצויין. ביום הזה, בשנת 1977, ניצחה מכבי בבלגרד את מובילג'ירג'י וארזה, בגמר האירופי הראשון שלה. מאז אוהבים במכבי את ה־7 באפריל.

מוישל'ה ויינקרנץ רצה את הפועל ת"א בגמר. יש לו את חולון. בעייה. צילום: עדי אבישי

עושים כותרת

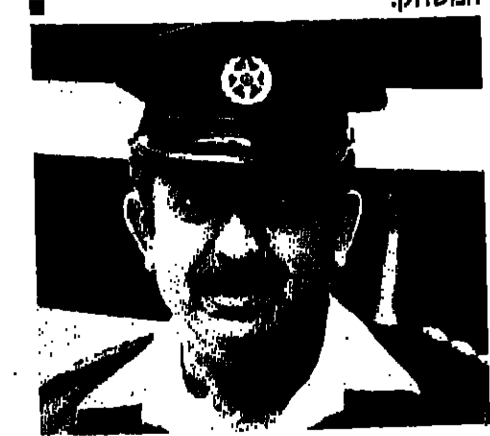
אזורחי יד־אליהו מכירים את הדמות החביבה שמאחורי פקד אפרים לוי. איש משטרה, משופם, עם חיוך רחב על הפנים, נמצא בכל פינה, ער לכל משב רוח ביציעים, נמצא תמיד בכוננות. כדי למנוע אי־הבנות – יש לו אישור שהוא בתפקיד.

פקד אפרים לוי, בן 51, אינו חדש בשדה הספורט. בצעירותו שיחק בגדנ"ע יהודה ולאחר מכן בקבוצות הנוער „חיים" ו„אברהם" במכבי תל־אביב. אך מאז, כמו אנשי כדורגל רבים וטובים, הוא עשה הסבה לכדורסל. כאן, באולם המוגן מרוח וגשם, הוא מרגיש נינוח יותר.

קשריו עם העתונות – טובים. יודע ליצור את ה„קליק" המתאים. כשהוא חולף ליד שולחן העתונות, תמיד ימצא מלה טובה. לא פעם הוא „זורק" לנו כותרת למשחק שבו אנו חוזים.

כמו במשחק הגביע בשלב רבע־הגמר בין מכבי ת"א לאליצור נתניה. הקהל נותר מרותק למושבים עד לשניות האחרונות. נתניה צימקה וצימקה ועמדה על סף נצחון סנסציוני על מחזיקת הגביע. ואז הוא הגיע אלינו ואמר: „זה צריך היה להיות הגמר".

ואמנם, זו היתה הכותרת שלנו למחרת המשחק. ■

פקד אפרים לוי, תמיד בתפקיד. צילום: עדי אבישי

יהושע

התמונה הזו היא הוזין, יהושע בכעסו. מי שמכיר אותו – מסוגל לכתוב כמה עשרות משפטים שיתאימו כהסבר לצילום, כמו:

★ (השכיח ביותר, ולא חשוב באיזה מועדון הוא מאמן): „איזה שופטים אלה"...

★ (לחילופין, כאשר הוא מאמן קבוצה של מכבי): „כולכם מפא"יניקים".

★ (שחקן מאבד כדור): „מה אתה עושה?" (ה„עושה" מסתנן לו מבין השיניים ואתה שומע את הכעס)

★ (קבוצתו מובילה ב־20 הפרש, 10 שניות לסיום): „אל תעשו לי קונצים... [illegible]

…טדיון. כל אחד והצבע שלו.

שושנת המדבר

אומרים שהשיפוצים באיצטדיון רמת־גן עלו עד כה 7 מיליון דולר ■ ב־10 מיליון דולר הקים האדריכל ישראל גודוביץ איצטדיון חדש, ל־60 אלף צופים, במאבאטו, בירת מדינת החסות הדרום־אפריקנית בופוטצואנה ■ במקור היו התכניות של האיצטדיון במאבאטו מיועדות לאיצטדיון רמת־גן ■

ישעיהו פורת

האיצטדיון הצבעוני והאוורירי שלפנינו, על 60 אלף מושבי הפלסטיק שלו, שזכה לכינוי „שושנת המדבר", נחנך לפני זמן קצר סמוך למאבאטו, בירת בופוטצואנה, מדינת חסות של דרום־אפריקה. במקור, היו התוכניות לאיצטדיון הזה מיועדות לאיצטדיון רמת־גן המחודש. זאת גילה השבוע האדריכל הישראלי ישראל גורוביץ (52), שחזר מטקס הפתיחה.

גורוביץ: „עמדתי לפני הפתיחה, כ־1 בלילה, במרכז האיצטדיון ולא ידעתי את נפשי מהתרגשות. זה היה מראה מרהיב. האורות דלקו באור יום. היציעים הצבעוניים, הדשא הירוק, מסלול החימר. לחשוב שרק לפני 16 חודשים היה המקום הזה מדבר והיום זו פנינה, זה היה עושה משהו גם לבעל לב של אבן.

„האמת היא, שרעדתי מפחד. ידעתי, שלמחרת יהיה עבורי המיבחן האמיתי. אולי טעיתי היכן שהוא. אולי משהו יתמוטט. אולי כל חישובי המחשב לא לקחו בחשבון פרט כלשהו. חששתי, שמצעקות הקהל יתמוטט האיצטדיון. זו הסיבה שלא הבאתי עמי את אשתי לפתיחה"...

הכל החל במקרה. גודוביץ הוצג בארץ בפני שני שרים בממשלת בופוטצואנה. אלה הזמינו אותו לביקור בארצם. „נסעתי לשם על חשבוני. גיליתי באמצע מדבר ענק נווה, שהזכיר לי את ישראל לפני 35 שנה. רציתי לעזור להם ולא ידעתי כיצד. כעבור זמן פנה אלי שבתאי קלמנוביץ, נציג מדינה זו בישראל, והציע לי לגשת למיכרז בינלאומי לבניית איצטדיון. הוצאתי את התוכניות מהמגירה, וניגשתי למיכרז, יחד עם חברות מאנגליה, צרפת, שווייץ, שוודיה, גרמניה ודרום־אפריקה".

ההצעה הזולה

בפברואר 1984 נותרו דרום־אפריקה וישראל מועמדות להקמת הפרוייקט. „לא האמנתי עד כמה ברצינות הם התייחסו לעניין. הוזמנתי להרצות על תוכניתי בפני שרי ממשלה, וערות חינוך, ספורט וכלכלה. אחר־כך עמדתי לביקורת של ועדה מקומית וועדת ערים לבניה. ב־12 במארס 1984 הורעדפה התוכנית שלנו. התוכנית של הדרום־אפריקנים היתה יקרה פי 2.5".

כך קמה קבוצה ישראלית, שכללה את האדריכל גודוביץ, המהנדס שמעיה בן־אברהם, קבוצת קבלנים ועובדים שחסו תחת השם „פרימנו" ומאמן הכדורגל אמציה לבקוביץ, שאמור להניח במקום תשתית בענף הכדורגל.

מה שהטריד את המארחים היה המחיר הזול של ההצעה הישראלית. שר האוצר המקומי (לבן) ושרים אחרים לא חדלו להתעמק וללמוד את ההצעה, כדי להבין כיצד יכלו הישראלים להכות כל־כך את מתחריהם – במחיר. לגבי מי שזוכה כבר בפרסים בינלאומיים וישראלים, ונימנה על צוות התיכנון של האיצטדיון האולימפי בטוקיו, לצידו של אחד מגאוני האדריכלים קנזו טנגה, הפתרון הוא פשוט: „אורך האיצטדיון הוא 178 מטר ורוחבו 128 מטר. הפינות העגולות הן הבעייה. התגלית שלי היא במציאת הפתרון שהפך את האוכלי לריבוע: עבודה עם קווים ישרים מאפשרת שימוש באלמנטים סטנדרטים, פשוטים וזולים."

הקבוצה הישראלית התחייבה להשלים את האיצטדיון בתוך 20–22 חורש. אחרי תשעה חורשים החל הנשיא לגלות סימני אי־שקט. באחת מפגישותיו עם האדריכל התלונן: „הבניה לא מתקדמת. עדיין אין כלום בשטח". באותה שעה עמלו שלושה צוותים במקומות שונים, בהכנת לוחות ההרכבה. בתום 16 חודשים בלבד עמד הפרוייקט על תילו. על קבוצת עמודי בטון (קוטר מטר, גובה 35 מטר, משקל כל אחד 60 טון) הונחו קורות בטון („בעובי של 4 סנטימטר לעומת 10 סנטימטר במקומות אחרים") ועליהם 60,000 מושבים. מעליהם תאורה. מתחתם חדרי שחקנים וכל השירותים. שתי פונקציות לתקשורת כתובה ואלקטרונית, אכסניית ספורטאים, משרדים ותשתית מוכנה לכיסוי היציעים בגג פלסטי (כמו באיצטדיון האולימפי במינכן).

האיצטדיון מתפרס על שטח של כמאה דונמים (300 מ' X 300 מ'). מתנשא לגובה 40 מטר ואין בו מדרגות. ארבע כניסות חיצוניות בלבד מובילות לשמונה שבילים משופעים, שכל אחד מהם צבוע בצבע אחר. שמוביל את בעל הכרטיס באותו צבע אל 32 היציעים באוויר, אל מקום הישיבה שלו.

אומר גודוביץ בגאווה: „הסטנדרד העולמי מחייב תיכנון שיאפשר פינוי האיצטדיון תוך 8 רקות. בתום טקס הפתיחה התרוקן האיצטדיון במאבאטו (40,000 איש) תוך שלוש וחצי דקות בלבד!"

לפני זמן מה נחנך בכווית איצטדיון כדורגל חריש ומקורה, ל־30,000 איש, בעלות של 600 מיליון דולר. עלות האיצטדיון במאבאטו הגיעה לעשרה מיליון דולר בלבד.

ספר השיאים של גינס יכלול בשנה הבאה שיא חרש שרשם האיצטדיון במאבאטו: עמוד בטון בקוטר מטר ובגובה 35 מטר. השיא הקודם היה עמוד יציקה בגובה 25 מטר. ובינתיים, יהפוך המיתקן היפה לאתר תיירות מקרמי, שבו יקבלו המבקרים, מפברואר 1986, חוברת צבעונית מפוארת ובה פרטי האיצטדיון.

„חבל שזה לא כאן ברמת־גן", מהרהר בקול האדריכל ישראל גודוביץ. בתודה על פועלו שם, קיבל הזמנה לבנות איצטדיון דומה במרינת החסות העשירה במחצבים בופוטצואנה, שאינה אלא קבוצות איי־יבשת מפוזרים במדבר הענק של יבשת דרום־אפריקה. ■

1985 ■ סיכום השנה

באתלטיקה ■

דוד אייגר

סידרת הנצחונות המזהירה ושיא העולם של מרי דקר־סלייני דירגה אותה ראשונה ב־3000 מ' וזיכתה אותה ברבבת דולרים. ובעוד 25 אלף בעבור מספר הנקודות הרב ביותר מכלל המקצועות. לעומת זאת הוענקו לה לא פחות מ־75 אלף דמי הופעה לתחרות יחידה – עימות הנומלין המפורסם עם זולה באד, שנערך בלונדון והוקרן „חי" בארה"ב.

נראה גם שמרי לא יודעה שוויה האמיתי. שכן זולה היתה יקרה הרבה יותר: היא דרשה – וקיבלה – 125 אלף (דולרים) בעבור עצם התייצבותה לריצה. שבה סיימה רביעית – שני מקומות אחרי השווייצית קורנליה בירקי, אשר יצאה עם „רכוש" של 800 דולר...

אכן, הכסף משגע את העולם.

נעבור לחלקה השני של רשימת הסיכום השנתית באתלטיקה. הטובות בעולם ב־1985 במקצועות השונים היו:

100: כאשר אוולין אשפורד בהריון, אין מתחרות למזרח גרמנית מארליס גהר (10.86), ש„מישכה" אל מתחת ל־11 שנ' את חברותיה מאריטה קוך (10.97) ווילקה גלאריש (10.99) ואת מארינה ז'ירובה (10.98) – שיא סובייטי. אולם כולן לא הירבו לתחר ב„גראנד פרי", ואילו הג'מייקנית מרלין אוטי־פייג', ששלטה בזירה האמריקנית (10.92) – שיא חבר

מרי דקר־סלאני מקדימה את הרומניה פואיקה בתחרות ל־3000 מ' השנה ברומא.

D.D.R — C.C.C.P

נשים רצו השנה 5000 בפחות מ־14.50 דקות ו־10,000 בפחות מ־31 דקות ■ הכידון הוטל למרחק העולה על 75 מטרים ■ שיאי עולם ברוחק, 400 משוכות ומייל ■ שתיים רצו מרתון בגבולות 2.21 שע' ■ רביעיית נשים „ירדה" מ־41.40 שנ' בשליחות ■ 400 מ' ב־47.60 שנ' ■

העמים), נחלשה בהמשך – וכך נפל הפרס בידי אליס בראון מארה"ב.

200: קוך היתה משכמה ומעלה (21.78) – להוציא הפסד בלתי משמעותי מול האמריקנית ואלרי בריסקו הוקס (21.98) – ושניה לה, עם שיא נוסף לחבר העמים, היתה פרג'.

400: „המלכה מאריטה" גמאה מרחק זה רק פעמיים, כשלהי העונה, אך היא לא נזקקה ליותר על מנת לרשום כגביע העולם את שמה בטבלת שיאי העולם בפעם ה־16 (47.60). מי שניצחה קודם לכן בגביע אירופה, אולגה ולאדיקינה, „נמשכה" בקאנברה לשיא סובייטי מצויין – 48.29 – ואילו „שירת הברבור" של הצ'כית יארמילה קראטוכווילובה עוררה רחמים במרחק זה.

800: כאן טרם בגד היל ב„קראט" (1:55.91), שניצחה בגביע אירופה וב„גראנד פרי", אם כי הופתעה בגביע העולם ע"י המזרח גרמנית כריסטינה ואכטל. הישג השנה שייך לרומנית אלה קוכאץ' (1:55.68), ואילו הראשונה במערב היא מרי דקר־סלייני (1:56.90 – שיא ארה"ב), לפני שיאנית חבר העמים (1:57.42) מיודעתנו קירסטי מקדרמוט.

המלכה מארי

1500/מייל: סלייני הציבה הישג השנה ב־1500 (3:57.24) ושיא עולם במייל (4:16.71) – שניהם תוך כדי נצחונות מתוקים על הרומנית מאריצ'יקה פויקה (3:57.73 / 4:17.33) והבריטית זולה באד (3:59.96 / 4:17.57) – שיאי חבר העמים). הסובייטית ראווילה אגטינוכה ניצחה בגביע אירופה (3:58.40), אך בקאנברה ראתה את גבה של המזרח גרמנית הילדגארד קרנר.

3000/5000: המלכה מארי השיבה לעצמה את הכתר – וזכתה גם ב„גראנד פרי" הכולל – ב„ריצות חוית" טיפוסיות שהובילו אותה לקרבת שיא העולם (8:25.83) ולנצחונות יוקרה מלהיבים על יריבותיה המושבעות פויקה (8:27.83) ובאד (8:28.83). ה„יחפנית" ילידת דרום אפריקה עשתה הרבה „רוח", כותרות וכסף, אך גם סתמה את פיות מקטרגיה בנצחונות בגביע אירופה (באליפות העולם כמרוצי שדה ובשיא עולם (14:48.07 ב־5000). העדרה של השלישיה מגביע העולם סלל את דרכה לנצחון של המזרח גרמנית אולריקה ברונס, ועוד יצוינו תוצאותיהן ב־5000 של הרוסיות נטאליה ארטיומובה (14:54.08) ואולגה בונדארנקו (14:55.76).

10000/מרתון: גם במרחקים אלה שופרו שיאי העולם באורח משמעותי – שניהם בידי הנורווגית אינגריד קריסטיאנסן (30:59.42 ו־2:21.06 – בלונדון), שנאלצה, עם זאת, להרים ידיים במרתון שיקאגו בעימותה עם השיאנית הקודמת ג'ון בינויט־סמואלסון (2:21.21 – שיא ארה"ב). שלישית מכובדת ביותר במרוץ זה היתה הפורטוגלית רוזה מוטה (2:23.29), אך כל השלוש ויתרו על גביע העולם בהירושימה, שם ניצחה המזרח גרמנית קאטרין דורה. השיאנית כרימוס ב־10000, בונדארנקו, ניצחה בגביע אירופה, אך בקאנברה טעתה במניין הסיבובים וחזתה אין־אונים כיצד חולפת על פניה הפורטוגלית אאורורה קוניה.

100 משוכות: הבולגרית גינקה זאגורצ'בה הציבה את הישג השנה (12.42) וניצחה בגביע אירופה ובאוניברסיאדה, אך בגביע העולם איבדה את הבכורה על חוט השערה למזרח גרמנית קורנליה אושקנאט (12.70). עוד שלוש רוסיות, בראשות ורה אקימובה (12.59) מקדימות ברשימה את המערבית הראשונה, לורנס אלוא מצרפת (12.79).

400 משוכות: בעונת הבתולין שלה במיקצוע זה, קצרה המזרח גרמנית זאבינה בוש שלל בלתי מבוטל: נצחונות בשני הגביעים ושיא עולם (53.56). רק ה„גראנד פרי" נפל בידי ג'ודי בראון־קינג, ששיאה האמריקני הנאה (54.38) נופל, עם זאת, מתוצאותיהן של הפולנית ג'נובפה בלאשאק (54.27) והסובייטיות טטיאנה פאוולובה (54.34) ומארינה סטפאנובה (54.37).

הבולגריות על הגובה

גובה: השיאנית לודמילה אנדונובה, שהיתה אשתקד משכמה ומעלה, שקעה השנה ואף נתפסה בשימוש בסטרואידים. אולם הכתר נשאר בידיים בולגריות – אלה של סטפקה קוסטאדינובה (2.06), שצברה „רקורד" מושלם ורק את הזהב באוניברסיאדה הניחה לקובאנית סילוויה קוסטה (2.01). את גבול 2 המטרים הכניעו עוד הסובייטית תמרה ביקובה (2.02), הדרום אפריקנית צ'רמיין גייל והאמריקנית לואיז ריטר.

רוחק: הסובייטית גאלינה צ'יסטיאקובה נראתה דומיננטית עם נצחון בגביע אירופה (7.28) וב„גראנד פרי", אלא שהמזרח גרמנית הייקה דרכסלר השיבה מנה אחת אפיים עם שיא עולם (7.44) ונצחון בגביע העולם וגם שיא בריה"מ עבר ליילנה קוקונובה (7.31). כן הדהים ניתורה ל־7.24 של האמריקנית הרב־תכליתית ג'קי ג'וינר, שגברה בצירייך על המזרח גרמנית הלגה ראטקה (7.19).

ברזל: כל התארים נפלו בידי הסובייטית נטאליה ליסובסקאיה (21.73) – למעט ה„גראנד פרי", שבו התנחמה ה„כינור השני" הנצחי, הצ'כית הלנה פיבינגרובה (21.03) גם הרומנית מיהאלה לוגין (20.97) מקדימה את יורשותיה המזרח גרמניות של אילונה סלופיאנק (בהריון).

דיסקוס: חלוקה דמוקרטית: הסובייטית גאלינה סאווינקובה (72.96) ניצחה בגביע אירופה, הקובאנית מאריצה מארטן (70.50) – באוניברסיאדה, והמזרח גרמנית מארטינה אופיץ (69.78) – בגביע העולם. שלושתן לא נתפסו בבריקות, במזל שלא האיר פניו לצ'כית זדנקה שילהאווה (70.70).

בידון: המזרח גרמנית פטרה פלקה שיפרה פעמיים את שיא העולם ל־75.40 והפגינה יציבות מפליאה – עד שכשלה דווקא בקאנברה, מול הסובייטית אולגה גאווריליובה. פאטימה ויטברד (72.98) נטלה את ההגמוניה הבריטית מידי טסה סאנדרסון (71.18), ואילו באוניברסיאדה הדהימה הקובאנית איבון ליאל בהטלה ל־71.82.

קרב 7: האמריקניות ג'וינר (6718) וג'יין פרדריק (6666) והפולנית מלגוז'אטה נוכאק (6616 באוניברסיאדה) דחקו אחורה את זאבינה פץ (6595 בגביע אירופה) וחברותיה ממזרח גרמניה, בשנה חסרת אתגרים.

שליחות: מי פילל ומי מילל שהמזרח גרמניות יצליחו כלי קוך לקוז לא פחות מ־16 מאיות משיאן ב־4X100 – שגם הוא לא סבל מהחלפות לקויות – ולהביאו ל־41.37? אך זה קרה בקאנברה, בעקבות „נצחון חימום" בגביע אירופה – שם „נמשכו" הסובייטיות ל־42.00. ב־4X400 היה תיקו, כאשר בריה"מ מנצחת בגביע אירופה (3:18.58) ומזרח גרמניה גומלת לה בגביע העולם (3:19.49). ■

קראם וקוך

הדירוג הפרטי והבלתי מנומק שלי לתואר „אתלט השנה בעולם" ל־1985:

גברים: 1. סטיב קראם, 2. סעיד אוויטה, 3. וילי באנקס, 4. קארלוס לופש, 5. סרגיי בובקה.

נשים: 1. מאריטה קוך, 2. מרי סלייני, 3. זאבינה בוש, 4. פטרה פלקה, 5. אינגריד קריסטיאנסן.

1986 — ספורט בארץ ובעולם

שנת 1986 תעמוד בסימן גמר משחקי הגביע העולמי בכדורגל, שייערכו במכסיקו. אך ענפי הספורט האחרים לא ישקטו על השמרים. אליפות עולם בענף פופולארי אחר, כדורסל, תתקיים אף היא השנה. המשחקים – בספרד. נבחרת ישראל עומדת על סף הזדמנות להזור לגמר אליפות העולם אחרי 32 שנים. להלן לוח האירועים הבלא לשנת 1986.

ינואר

7: בוסנה – הפועל ת"א. רבע גמר קוראץ' בכדורסל, בסאראייבו.

9: לימוז' – מכבי ת"א. בית הגמר האירופי, כדורסל, בלימוז'.

14–19: טורניר מאסטרס, טניס, בניו־יורק.

15: מכבי ת"א – ז'אלגיריס. בית הגמר האירופי, כדורסל, בבריסל.

15: באנקו־רומא – הפועל ת"א, רבע גמר קוראץ', כדורסל, ברומא.

16: מכבי ת"א – ז'אלגיריס. בית הגמר האירופי, כדורסל, בבריסל.

22: שאלאן – הפועל ת"א, רבע גמר קוראץ', כדורסל, בשאלאן.

23: מכבי ת"א – סימאק מילאנו, בית הגמר האירופי, כדורסל, בת"א.

26: ה„סופר־באול", גמר ליגת הפוטבול האמריקני, בניו־אורלינס.

29: הפועל ת"א – בוסנה, רבע גמר קוראץ', כדורסל, בסאראייבו.

30: מכבי ת"א – ציבונה, בית הגמר האירופי, כדורסל, בת"א.

פברואר

5–16: אליפות העולם דרג ג' בכדוריד, עם ישראל, הולנד, תורכיה, בלגיה, איי פראו, יוון, בליסבון.

12–23: אליפות העולם בשייט „הולנדי מעופף", ריו־דה־ז'ניירו.

13: ישראל – צ'כוסלובקיה, קדם אליפות העולם, כדורסל, בת"א.

20: ריאל – מכבי, בית הגמר האירופי, כדורסל, במדריד.

22–23: אליפות אירופה באתלטיקה באולם, במדריד.

25–8.3: אליפות העולם בכדוריד, דרגה א', בשוייץ.

27: מכבי ת"א – לימוז', בית הגמר האירופי, כדורסל, בת"א.

19: חצי גמר גביע קוראץ', כדורסל.

22: ישראל – אנגליה, כדורגל, בר"ג.

26: חצי גמר (גומלין) גביע קוראץ', כדורסל.

מארס

13: אליפות ארה"ב בטניס, באולם, בפרינסטון, ניו־ג'רסי.

9: מרתון לוס־אנג'לס.

12: גמר גביע רונקטי נשים, בכדורסל, בברצלונה.

18: גמר גביע אירופה למחזיקות גביע, בכדורסל, [illegible]

20: גמר ראשון בגביע קוראץ'.

20: גמר גביע אירופה לאלופות נשים בכדורסל, מילאנו.

27: גמר גומלין בגביע קוראץ' בכדורסל.

אפריל

1: גמר גביע אירופה לאלופות גברים בכדורסל, בודפשט.

5–11.4: אליפות אירופה בטניס־שולחן, פראג.

7: גמר גביע המדינה בכדורסל. מכבי ת"א – הפועל חולון, ביד־אליהו.

21: מאראתון בוסטון.

21: הפרס הגדול בטניס, מונטה־קרלו.

30: גמר ראשון של גביע אופ"א, כדורגל.

מאי

2: גמר גביע אירופה למחזיקות גביע, כדורגל.

4: גמר הגביע המערב גרמני בכדורגל, ברלין.

6 או 8: גמר שני בגביע אופ"א, כדורגל.

7: גמר גביע אירופה לאלופות, כדורגל.

10: גמר הגביע האנגלי בכדורגל, וומבלי, לונדון.

15–26: אליפות אירופה דרג ב' בכדורסל, בנאמיר ואנטוורפן, בלגיה, עם ישראל, פולין, הונגריה, שוודיה, תורכיה ונבחרת מדרג ג'.

19: גביע העולם לנבחרות בטניס, דיסלדורף, מערב־גרמניה.

26–8.6: האליפות הבי"ל הפתוחה של צרפת בטניס, רולאן־גארוס, פאריס.

29–7.6: אליפות אירופה בשייט „הולנדי מעופף", יוגוסלאוויה.

31–29.6: גביע העולם בכדורגל, במכסיקו. הפתיחה ב„אצטק", מכסיקו־סיטי.

יוני

10: גמר גביע המדינה בכדורגל, ר"ג.

[illegible] אליפות ומכבייה [illegible] נוקות [illegible]

29: גמר גביע העולם, „אצטק", מכסיקו־סיטי.

יולי

1–11: אליפות אירופה בשייט 470, דנמרק.

4–27: טור דה פראנס.

5: משחקי ביזלט באתלטיקה, אוסלו, נורווגיה.

5–6: „6 האומות" בשחיה ובדורמים, בישראל.

7: משחקי העולם באתלטיקה, הלסינקי, פינלנד.

7: הפרס הגדול בטניס, פרוג'יה, איטליה.

16–20: אליפות העולם באתלטיקה לנוער, אתונה.

20: מרתון סאן־פרנסיסקו.

24–2.8: משחקי הבר העמים הבריטי, אדינבורו, סקוטלנד.

אוגוסט

5: משחקי שטוקהולם באתלטיקה.

6–9: אליפות ישראל בשחיה, וינגייט.

11: הפרס הגדול באתלטיקה, בודפשט.

15–24: אליפות העולם בשחיה, כדורמים, קפיצות, מדריד.

17: תחרות עולמית באתלטיקה, קלן.

25–7.9: האליפות הבי"ל הפתוחה של ארה"ב בטניס, ניו־יורק.

26–31: האליפות הי"ד של אירופה באתלטיקה, בשטוטגרט, מערב־גרמניה.

ספטמבר

5: תחרות איוו־ואן־דאם באתלטיקה, בריסל.

10: הפרס הגדול באתלטיקה, רומא.

17–30: אליפות העולם בשייט 470, ספרד.

22–4.10: אליפות העולם בכדורעף, פאריס.

אוקטובר

3–18: משחקי אסיה ה־10, סיאול.

6: אליפות אירופה בטניס באולם, ציריך.

6–10: הפרס הגדול, רמת־השרון.

נובמבר

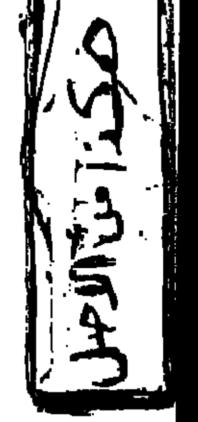
2: מרתון ניו־יורק.

3: הפרס הגדול בטניס, שטוקהולם.

10: הפרס הגדול בטניס, לונדון.

דצמבר

11: טורניר מאסטרס בטניס, ניו־יורק.

נועם בן־ישראל

מה הסיכוי שלנו?

בכל פעם שאנו נכנסים לתחנה ושולחים טופס טוטו, אנו שולחים לחמנו (או מזלנו) על פני המים. מה הסיכוי שלנו לזכות?

הנתונים המספריים – מפחידים: אם שלחנו טור אחד, הסיכוי הוא 1 ל־1,594,323 (!). כל טור נוסף מכפיל את הסיכוי. בטופס שבו 10 טורים, הסיכוי כבר 1 ל־160,000, בערך.

אם היינו רוצים להבטיח זכייה בפרס הראשון, היינו צריכים לשלוח 13 משולשים בסכום ה„סמלי" של 478,296 ש"ח (בשקלים חדשים זה לא נראה כל־כך מפחיד...)

זהו הסיכוי הסטאטיסטי הטהור, אולם הטוטו איננו עניין של מזל בלבד וכולל גם מרכיבים אחרים, כמו הכרת הקבוצות, מזג אויר (בימים גשומים הסיכוי לתיקו גבוה יותר), המיקום בטבלה וכו'. למרכיבים אלה קוראים „אלמנט היידע", והוא מעלה את הסיכוי שלנו ביותר מפי עשרה. ב־20 השנים האחרונות, ניחשו בישראל 13 ביחס של אחד על כל 120,000 טור לערך. (לשם השוואה: בלוטו, למשל, הסיכוי לנחש 6 טורים הוא ביחס של 1 ל־3,838,380 – כלומר היחס כאן יותר נמוך).

מה ביחס לגודל הפרס? – האם גם לו יש השפעה?

גודל הפרס חשוב מאד וככל שהוא עולה – עולה גם כדאיות ההשתתפות. למרות שהסיכויים אינם משתנים, תוחלת הרווח (מכפלת הסיכוי בפרס) – עולה.

שמתם לב שלמרות ש„הפצצנו" אתכם בסטאטיסטיקה, התייחסנו רק לפרס הראשון. אין זה מקרה. למרות שנעים לזכות בכל פרס שהוא, הרי שכולנו מחפשים את ה־13 – וזו הסיבה העיקרית שאנו משתתפים בטוטו.

אולי השבוע?

תחזית למחזור 18

1. מכבי פ"ת – בני־יהודה. נראה שסוף־סוף גם במשחק של בני־יהודה יהיו שערים רבים. 1 2.

2. בית"ר י־ם – הפועל חיפה. למרות פציעת מזרחי, יש לבית"ר עדיפות מכרעת. נצחון לבית"ר.

3. כפ"ס – יפו. במשחק שנראה לכאורה כנצחון קל של כפ"ס, אנו מציעים משולש.

4. שעריים – הפועל ת"א. גם ת"א לא תעבור את העונה ללא הפסד. שעריים לוחמת וגם יודעת כדורגל. משולש.

5. שמשון – מכבי ת"א. משחק פתוח מבחינת הסגנון והתוצאה. למי שמחפש שערים רבים – זה המשחק.

6. נתניה – יבנה. אם נתניה לא תנצח השבוע את יבנה בבית, נשחק עליה משולש עד סוף העונה.

7. באר־שבע – הפועל י־ם. ב"ש טובה יותר וביתית. תיקו קשה מאד, אך אפשרי. 1 X.

8. מכבי חיפה – הפועל פ"ת. האלופה לא תפסיד משחק שני רצוף ועוד בבית. פ"ת קבוצה טובה, עקשנית ולוחמת. 1 X.

9. מרמורק – בית"ר חיפה. זה כבר משחק במסגרת גביע הטוטו/ארצית, בין 2 קבוצות לא יציבות שהליגה היא זו שמעניינת אותן. 1 2.

10. חדרה – בית"ר ת"א. חדרה משתפרת אט־אט ותנצל את הביתיות להשגת נצחון.

11. טבריה – בית"ר נתניה. אתם כבר יודעים מה אנו חושבים על נתניה – טובה ותנצח גם בחוץ.

12. חולון – לוד. חולון מקווה „לרוץ" חזק בגביע הטוטו. למרות פער המיקום בליגה – תיקו ומעלה לחולון.

13. עמידר – הכח. דרבי ר"ג בין 2 קבוצות ששערים רבים מובקעים במשחקיהן. כל תוצאה אפשרית.

הליגה הלאומית
(לאחר מחזור 10)

1.	מכבי חיפה	6–17	23
2.	הפועל ת"א	9–22	22
3.	בני־יהודה	2– 5	19
4.	בית"ר י־ם	11–19	18
5.	מכבי ת"א	12–17	15
6.	הפועל פ"ת	12–13	14
7.	הפועל י־ם	15–13	14
8.	כפ"ס	14–14	13
9.	באר־שבע	9–10	12
10.	מכבי פ"ת*	16–13	11
11.	הפועל חיפה*	10– 5	10
12.	יבנה	13– 4	10
13.	נתניה	12–12	9
14.	שמשון	16–11	9
15.	שעריים	10– 5	8
16.	מכבי יפו	20– 7	4

* משחק חסר.

גביע הטוטו „ארצית"
(אחרי 4 מחזורים)

	בית א'		
1.	חדרה	3– 7	8
2.	בית"ר ת"א	6– 8	6
3.	מרמורק	6– 4	4
4.	בית"ר חיפה	9– 5	4
	בית ב'		
1.	בית"ר נתניה	4–11	10
2.	צפריריים	5–12	7
3.	טבריה	8– 3	4
4.	לוד	11– 2	1
	בית ג'		
1.	עמידר	8–12	7
2.	הכח	6–10	7
3.	הפועל ר"ג	6– 7	7
4.	בית־שמש	17– 5	1
	בית ד'		
1.	יהוד	2– 7	8
2.	עכו	4– 9	7
3.	רמת־השרון	6– 3	4
4.	רמלה	9– 2	8

שיטות מלאות

סולידי

	1	x	2
1		X	
2	X		
3	X		
4		X	X
5	X		X
6	X		
7	X		
8	X		X
9	X		
10		X	
11	X		X
12			X
13		X	

שלשות —
כפולים 4
טורים 16

הפתעות

	1	x	2
1			X
2		X	
3	X	X	X
4	X	X	
5		X	
6	X	X	
7			X
8	X	X	
9		X	
10	X		
11	X		X
12	X		
13	X		X

שלשות 1
כפולים 5
טורים 96

הגיוני

	1	x	2
1		X	X
2	X		
3	X		
4		X	X
5		X	X
6	X		
7	X	X	
8	X		
9	X	X	
10	X		X
11		X	X
12	X	X	
13		X	

שלשות —
כפולים 8
טורים 256

לעשירים

	1	x	2
1	X	X	X
2	X		
3	X		
4	X	X	X
5		X	
6	X		
7	X	X	X
8	X		
9	X	X	
10	X	X	
11			X
12	X	X	
13	X	X	

שלשות 3
כפולים 4
טורים 432

שיטה מצומצמת

	1	x	2
1	X		X
2	X		
3	X	X	X
4	X	X	X
5	X	X	X
6	X		
7	X	X	
8	X	X	
9	X		X
10	X		
11			X
12	X	X	
13	X	X	X

שלשות 4
כפולים 5
טורים מלא 2596
טורים בשיטה המצומצמת 282

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3	2	1	x	2	1	x	2	1	x
4	1	x	2	x	2	1	2	1	x
5	1	x	2	2	1	x	x	2	1
6	1	1	1	1	1	1	1	1	1
7	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x
8	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x
9	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2
10	1	1	1	1	1	1	1	1	1
11	2	2	2	2	2	2	2	2	2
12	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x
13	x	x	x	2	2	2	1	1	1

ניצחון ה„גראנד פרי"

יוחנן פלד

במבחן השוואתי שלא קבע דבר, ניצחו נהגי ה„גראנד פרי" את אלו של ה„ראלי" – אך אין בכך כדי להוכיח מי מיומן יותר ● במבחן התחלפו הנהגים בכלי־רכבם, נדרשו לעבור 3 שלבים שונים וקשים, ורק „פישול" בהחלפת הילוך וכביש אספלט חלקלק ומעורפל, סייעו בסופו של דבר לנהגי המסלול לזכות בבכורה

מירוצי מסלול ומירוצי ראלי כרוכים בנהיגה: דורשים רפקלסים מהירים והרבה מאוד כוח סבל, כושר, אומץ ומיומנות גבוהה וכן מחייבים את הנהג לרגש אל מכוניתו – כדי להפיק ממנה את המיטב ולהבטיח שתצא בשלום מהמיבחן הקשה הכרוך בתחרות. יחד עם כל הגורמים המשותפים והדומים לשני ענפי ספורט אלה, המחייבים נהיגה עד קצה גבול היכולת ומציאת הגבול הדק בין הצלחה לאסון – יש הבדל עצום בין סוג הכישורים הדרושים להשגת נצחון במכונית ראלי, לבין אלה הדרושים לניווט מוצלח של מכונית מירוץ חד־מושבית.

נהג ראלי חייב לשלוט במכונית הנעה ומקפצת מעל מישטחי חצץ, חול או שלג. עמיתו על המסלול, שפעמים רבות נוסע במהירויות גבוהות פי שניים מקודמו, חייב לשקול במדוייק את קו הפנייה בעיקולים ולתזמן את שילובי־הילוכים הרב עד שבריר־שנייה, כדי שלא לאבד מהמהירות האפשרית. בעוד שמכשולים העומדים לפני נהג הראלי הם מיבנה הנוף וצופים נלהבים יתר־המידה – נהג מירוצי־המסלול יכול למצוא עצמו מפתח מהירות של 300 קמ"ש במרחק של מטר אחד או שניים בלבד ממתחרהו.

מבחן של יום אחד

עם זאת, נשאלת השאלה עד כמה בני־חלוף הם הכישורים הללו. בסופו של דבר, „שליטה במכונית" היא שליטה במכונית ויש להניח שרוב טכניקות השליטה תקפות כאן גם כאן.

כדי לנסות ולהשיב בדיוק על השאלות הנ"ל, הזמינה לא מכבר מחלקת הספורט של „פולקסווגן", נציג מכל אחד משני ענפי ספורט הרכב להתחלף במכוניות, ליום אחד. שני הנהגים השתמשו כמובן במכוניות „פולקסווגן", האחד במכונית ספורט חד־מושבית פורמולה 3 והאחר במכונית ראלי מקבוצה A. שתי המכוניות היו מצויידות במנוע גולף GTI, 170 כ"ס. כמעט מכל שאר הבחינות הן היו שונות לחלוטין: האחת רקה, בעלת מנוע השוכן מאחורי הנהג וגלגלים חשופים, והאחרת נראית – גם אם לא נשמעת – יותר כמכונית כביש רגילה.

ה־GTI זכתה אמנם להצלחה בקנוצתה כמכונית ראלי, אך כוחו הגדול של מנוע זה בתחרויות הוא בלי ספק כמקור הספק למנצחים רבים במירוצי פורמולה 3. נהגים שהשתמשו במנוע זה ניצחו ב־40 מ־57 מירוצי אליפות שנערכו השנה באירופה וזכו בתארים בבריטניה, איטליה וגרמניה.

שני הנהגים שהשתתפו במבחן היו קריס ניסן ויוכי קליינט. ניסן הרני, 25, סיים שני באליפות גרמניה 1985, במירוצי פורמולה 3 כשנהג מטעם „פולקסווגן". קליינט, לשעבר אלוף הראלי האירופי וזכה פעמיים באליפות דרום־אפריקה וגם הוא נהג מטעם בית־החרושת. השנה הוא התחרה בסיבובים האירופיים של אליפות העולם בראלי. שניהם נהנו מהחוויה, אף כי התוצאות הבהירו שהחלפת סוג הנהיגה איננה דבר קל כל כך.

בתחרות הראלי, שקליינט סיים אותה בפחות משתי דקות, פיגר אחריו ניסן ב־15 שניות בקירוב – הפרש גדול יותר מההפרש שהפריד בין שלוש המכוניות הראשונות שסיימו את הסיבוב הבריטי באליפות הראלי השנה, וזה אחרי מירוץ של ארבעה ימים!

„בשביל מה זה טוב?" – שאל נהג פורמולה 3 כאשר הרכיבו את אוזניות מכונית הראלי על אוזניו. אך כאשר החלה מכוניתו לנוע, הבין: „איזה רעש תופת מהמנוע!"

הרגשת קלאסטרופוביה

אם כי תפקידם העיקרי של האוזניות הוא, כמובן, לאפשר לנהג לדבר עם הנווט ועם הבסיס, נעימת הפתעה נשמעה בקולו של ניסן, כשאמר: „בכלל לא קשה לנהוג בה. היא דווקא מאד יציבה".

קליינט ישב ליד ניסן כנהג־המשנה והעיד שניסן למד מהר מאד. כשהגיע תורו להתנסות במכונית פורמולה 3, התקשה קליינט לדחוס את כל המטר ושמונים שלו לתוך המושב, שנתפר במיוחד לקומתו הקצרה יותר של ניסן. הוא מצא שהקירבה היתרה של המרכב גורמת לו הרגשת קלסטרופוביה. אבל התלהב מאוד מהמכונית: „המנוע נותן אפשרות להאיץ במהירות. אתה לומד מהר לשפוט את הקו המדוייק בפניות". שניהם הסכימו שהמיבחנים היו מהנים מאוד, וניסן ניסח זאת: „עכשיו כשנגמרה הבדיחה, בואו נעשה את זה שוב בתחרות אמיתית!"

ואכן, בסיום כל עונה מאפשרת „אוסטין רובר" הזדמנות כזאת לנהגי פורמולה 1 וראלי. בדונינגטון־פארק, אנגליה, היא מקיימת אירוע הנקרא „ראליספרינט אוסטין רובר", בו מתחרים צוותי־נהגים בשלושה מיבחנים, כדי לראות מי מגיע ראשון. השנה ייצגו את הראלי סטיג בלומקוויסט, יוהא קאנקונן, קאלי גרונדל ומלקולם וילסון ואת פורמולה 1 – תיירי בוטסן, מרטין ברנדל, ג'ון ווטסון וגייג'ל מאנסל. הסיבוב הראשון של התחרות היה שלב ראלי וכל הנהגים נסעו באותן מכוניות „מונטגו" בעלות הינע של ארבעה גלגלים. אין כל פלא שבשני המקומות הראשונים זכו נהגי ראלי: קאנקונן ניצח וצמוד אחריו סיים סטיג בלומקוויסט. לבושתו הרבה, אחד מנהגי הראלי, מלקולם וילסון, „פישל" בהחלפת הילוך חיונית והוציא עצמו מהתמונה. התחרות הבאה היתה מעין מיבחן נהיגה מסובך, שבמידה מסויימת היה זר לכל הנהגים. במיבחן זה הם נדרשו לבצע סידרת תמרונים מסובכים – קדימה, אחורה ולצדדים – במכוניות כביש רגילות כשלכל המתחרים אותן מכוניות. נהג הגראנד פרי, מרטין בראנדל הגיע ראשון ובלומקוויסט שוב היה שני.

בסיום מבלי שזכה בניצחון מוחלט, אלא רק הפגין עקביות, היה בלומקוויסט המנצח. הוא היה שלישי במירוץ האחרון של היום, אולי בעזרת מזג האוויר הרטוב והמעורפל ומסלול האספלט החלקלק. באירוע זה הרגישה כמובן חבורת פורמולה 1 הרבה יותר בנוח: ג'ון ווטסון ותיירי בוטסן תפסו את המקומות הראשונים, לאחר כמה הקפות גרועות „פעולה".

בסיכום הסופי הכללי (בלומקוויסט נהג הראלי, היה המנצח הפרטי) ניצח צוות הגראנד פרי את נהגי הראלי, 79–86 (בנקודות), אך רק אדם אמיץ או שוטה יעז לראות בכך הוכחה נחרצת שנהגי גראנד פרי מיומנים יותר מנהגי הראלי. ■

מכונית של „פולקסוואגן" עם מנוע GTI ששימשה את הנבחנים במבחן הראלי

מכונית המבחן „פורמולה 3"

מכונית ה„מונטגו" בעלת מנוע הפועל על הזרקת דלק, שימשה את הנבחנים בשלב הראלי

BMX

שני אמני אופניים צעירים מאנגליה, בנו בעצמם אופני בי.אמ.אכס. בעיקר כדי להפגין עליהם תרגילי שווי משקל, כיד הדימיון הטובה עליהם. כדאי לשים לב למיפרט הטכני. איך מבצעים את התעלולים? – טוב מראה עיניים מאלף מלים.

אמני הבי.אמ.אכס. לא רק מתעופפים באויר בכל מיני „סאלטות" עוצרות־נשימה. הם גם מפגינים כישוריהם בתרגילי שווי משקל, על אופן אחד ואפילו על שניים. לסוג זה של תעלולים קוראים „סגנון חופשי" והמתמחים בו הם „סגנונאים".

באנגליה, שם מפותח המקצוע הזה נערכות תחרויות והמשתתפים מציגים בהן את אמנותם. אם תרצו: זוהי הפגנה מהממת של דימיון יצירתי המשלב יידע ולא מעט אומץ לב.

שני הסגנונאים שתצלומיהם מופיעים בעמוד זה, הם פול הדסון וברני וונסנט. אם תציצו אל ה„חלון" בקסדתו של הדסון, שפיתח עתה „טריק" חדש וטרם נתן לו שם, תראו כי מדובר בנער בן 15.

תרגילי שווי המשקל הם בלי ספק שילוב של טכניקה, שימוש נכון במשקל הגוף, כוח ועצבים חזקים. אבל זה גם עניין של אומץ לב: בקיצור, לא לפחד ליפול ולהתעקש עד הסוף.

פול וברני דבקים בביטוי האנגלי: לראות כדי להאמין (seeing is believing) ומשום כך אינם מעריפים תלי־תלים של הסברים. הם רק מרגישים, באזני כל מי שרוצה לנסות כוחו בטריקים הללו ולחקותם, שמדובר בשימוש נכון בכל האביזרים שעל האופניים, כאשר הכסא והמסגרת הם כלי־עזר ביצירת שיוי המשקל. חלק מהתרגילים נעשה על הגלגל הקדמי אבל יש גם תרגיל של הטיית־גוף לצד, כאשר שני הגלגלים על הקרקע (שימו־לב לזווית שבו נקבע הגלגל הקדמי) כאשר הגוף הנטוי „משחק" על הדוושות ועל הכידון (שימו לב למצב הידיים והרגליים).

כרני וונסנט שפיתח שניים משלושת התרגילים שתצלומיהם נראים כאן נכנס ל„עסק" הזה באורח מקרי. הוא הוקסם מהאופניים שהוצגו לראווה בחנות בעיר מגוריו. נערים כמוהו דנו שם בכובד ראש בעיסוקם. כמה מן הראיונות שהתגלגלו שם חופשי־חופשי – הביאו את וונסנט למחשבה שכדאי לנסות ולבנות אופניים, על־פי הזמנה, כמו שעושים זאת עם חליפה חגיגית, אצל חייט־אמן.

התוצאה: המסגרת והכידון תוכננו באורח עצמאי בידי וונסנט, מחלקי אופניים ישנים שעברו תהליך מחודש של עיצוב, כיפוף, חיבור והלחמה. החישוקים הם מתוצרת סקייוויי נצבעו כתום. השרשרת, תוצרת סוקינו וכך גם הארכובות („קרנקס"). הדוושות (פדאלים): ס.אכס. בלמים: ריא־קומפ אמ.אכס 1000. איזון עצמי. הדוושות, 4 במספר, הן מתוצרת טאק. צמיגי ג'.טי. לבנים. ידיות: אמי.

המומחים שבחנו את המוצר המוגמר – התפעלו. שווה את הכסף. ■

וונסנט בתרגיל שווי משקל ושמו „עגלגל". אל תשאלו למה.

תרגיל הדסון. שם זמני.

שווי משקל, על שני גלגלים עם הטיית גוף.